

טוב אומר אני מעשי למלך לשוני עט סופר מחיר: ג יפִּיפִיתִּי מִבְּנֵי אָדָם הוֹצֵק

זוהר תהלים

מתנהג העולם הזה. ועל כן חוט של חסד משוך עליו, להאיר מאורו. וכאשר מתחברת עמו ויושבת לִמִּין, הוא מתגדל בכל.

אשרי חלקו של משה שעליו כתוב יפִּיפִיתִּי מִבְּנֵי אָדָם הוֹצֵק חן בשפתותיך על כן ברכך אלהים לעולם

יפִּיפִיתִּי מִבְּנֵי אָדָם הוֹצֵק חן בשפתותיך
על כן ברכך אלהים לעולם (מה, מו)

א : [זוהר שמות פ' בא (דף ל"ז):] בנביא הנאמן. אשרי חלקו של משה, שעליו כתוב יפִּיפִיתִּי מִבְּנֵי אָדָם הוֹצֵק חן בשפתותיך על כן ברכך אלהים לעולם. אהבת צדק ותשנא רשע על כן משחד אלהים אלהיך שמן ששון מחבריך. יפִּיפִיתִּי מִבְּנֵי אָדָם - משת וחנוך. הוצק חן בשפתותיך - מנח ובניו. על כן משחד אלהים אלהיך - מאברהם ויצחק. שמן ששון - מיעקב. מחבריך - משאר נביאים.

יפִּיפִיתִּי מִבְּנֵי אָדָם וגו' (מה, א) : [זוהר חדש פ' חקת (דף ג"ט):] הרי פרשה החברים באברהם: נתיפית בעליונים - (בראשית טו) אנכי מגן לך. נתיפית בתחוננים (שם כג) נשיא אלהים אתה. לכה יפִּיפִיתִּי, שתי תשכחות כלולות. הוצק חן בשפתותיך - (שם יח) הנה נא הואלתי. על כן ברכך אלהים לעולם - (שם כד) ויה' בריך את אברהם בכל. אבל בא וראה, הפסוק הזה יש בו סוד עליון, כנגד המלך העליון. אמרתי לו, יפִּיפִיתִּי למעלה במחנות

אמרו צדיק כי טוב. אף היא נקראת טובה, (קהלת ז) טובה חכמה. וכשנקרבו, התחברו כאחד באותן נשיות, אז (שיר א) כי טובים הדיך מיין, הם דודים שניהם כאחד. כאן דודים, וכאן ידידת. ומתי הם טובים? מיין, כשנשקים ממנו של היין המשמר ההוא. ועל זה כתוב (שם ה) שתו ושכרו דודים. שהרי הנטיעות צריכות השקאה מן הנהר העמק, האם העליונה, שהיא השקתה אותם בראשונה מהיין ההוא. זהו שכתוב (שם ב) שמאלו תחת לראשי, ואחר כך לריח שמניך טובים. זהו שכתוב וימינו תחבקני. וזהו השמן הטוב, ששופע לו מהאם. זהו שכתוב (תהלים קלג) כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן. זה הכהן הגדול למעלה, ימין המלך, כהן לעולם. וכשמגיע אותו השמן לזקן של אהרן, אז ודאי נקראים שמניך, מצד האם ומצד של אברהם, ואז שמניך טובים.

מה הטעם שופע אותו השמן הטוב של אברהם? משום שפשט הימין להאיר ללכנה, ועל זה כתוב (שם) הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד. מה טוב - זה האור הראשון, יום הראשון, שכתוב (בראשית א) ויֵרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב. ומה נעים - זה נעים זמירות ישראל. היום הרביעי, הלכנה. ובא ראה, כמו שהאור שנברא ביום הראשון נתן שלמות, ושפע ממנו אור לאור שהעולם הזה מתנהג בו - אף אברהם, האור הראשון נתן אור לבת הזו של המלך, היום הרביעי, שעל ידה

חַן בְּשִׁפְתוֹתַי עַל בֶּן בְּרַכָּה אֱלֹהִים לְעוֹלָם: ד חגור חֲרָבָה עַל יַרֵּךְ גְּבוּר

זוהר תהלים

שֶׁל כְּבוֹד, שִׁפְרָשָׁה עָלָיו הָאֵם הַעֲלִיּוֹנָה. מְשׁוּם כֶּף (בראשית לו) הָדָר וְשֵׁם עִירוֹ פְּעוּ. מִתִּי? כְּשִׁמְחַחְבֶּרֶת עִמּוֹ מְהִיטְבָּאֵל בַּת מִטְרָר. וְעַל זֶה, הוֹדֵךְ וְהִדְרָךְ וְדָאֵי. כְּמוֹ כֵּן (שיר א) נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה בְּךָ נִזְכִּירָה דְדִיךְ מִיַּיִן. הַשְּׁפַע שֶׁל הָאֵם שִׁמְשָׁקָה אוֹתָךְ וְאֵת הַכֹּל, וְזֶה הוּא הוֹדֵךְ וְהִדְרָךְ וְדָאֵי.

חגור חֲרָבָה עַל יַרֵּךְ גְּבוּר - מִי שִׁיוֹצֵא לְדָרְךָ יִתְקַן עֲצָמוֹ בַּתְּפִלָּה שֶׁל רְבוּנוֹ וְיִזְדַּרְזַר בַּתְּפִלָּה וּבִקְשׁוֹת עַד שֶׁלֹּא יֵצֵא לְדָרְךָ, כְּפִתּוּב צֶדֶק לְפָנָיו יְהִלֵּף וְיִשֵּׁם לְדָרְךָ פְּעֻמָּיו

חגור חֲרָבָה עַל יַרֵּךְ גְּבוּר הוֹדֵךְ וְהִדְרָךְ (פה, ד): [זוהר ח"א פ' ויחי (דף רמ):]

זְבוּלוֹן לְחוּף יָמִים יִשְׁכֵּן וְהוּא לְחוּף אֲנִית וְיִרְכְּתוּ וְגו'. רַבִּי אַבָּא פִּתַח, (תהלים מה) חגור חֲרָבָה עַל יַרֵּךְ גְּבוּר הוֹדֵךְ וְהִדְרָךְ. וְכִי זֶה הוּד וְהִדְרָךְ לְחַגֵּר כְּלֵי זִינַי וְלִהְיוֹדְרִי בְּזֶה? מִי שִׁמְשָׁתְּדֵל בַּתּוֹרָה וְעוֹרֵךְ קָרֵב בַּתּוֹרָה וּמְזַרְזֵר עֲצָמוֹ בָּהּ - זֶהוּ שִׁבְחָ [של רבונן], זֶהוּ הוּד וְהִדְרָךְ, וְאֵתָה אוֹמֵר חגור חֲרָבָה? אֵלֶּא וְדָאֵי שִׁעְקָר הַדְּבָר, אוֹת בְּרִית הַקִּדְּשׁ נִתֵּן הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְרָשָׁם אוֹתוֹ בְּכַנֵּי אָדָם כְּדִי שִׁישְׁמְרוּ אוֹתוֹ וְלֹא יִפְגְּמוּ אוֹתוֹ בְּפָגָם אֵת רָשָׁם הַמְּלִיךְ הַזֶּה, וּמִי שִׁפּוּגֵם אוֹתוֹ, הָרִי עוֹמֶדֶת נִגְדוֹ (ויקרא כו) חָרֵב נִקְמַת נִקְם בְּרִית, לְנִקְם נִקְמַת הַבְּרִית הַקִּדּוּשׁ שֶׁנֶּרְשָׁם בּוֹ, וְהוּא פּוֹגֵם אוֹתוֹ. וּמִי שִׁרְוֹצָה לְשִׁמּוֹר מְקוֹם זֶה, יִזְדַּרְזַר וְיִתְקַן עֲצָמוֹ וְיִשֵּׁם כְּנִגְדוֹ בְּשַׁעַה שֶׁהִיצֵר תוֹקֵף אוֹתוֹ אֵת הַחֲרֵב שִׁעוּמֶדֶת עַל הַיָּרֵךְ, לְהַפְרַע מִמִּי שִׁפּוּגֵם מְקוֹם זֶה, וְאֵז חגור חֲרָבָה עַל יַרֵּךְ גְּבוּר.

הַעֲלִיּוֹנִים, שִׁמְשִׁבְחִים לְפָנֶיךָ. וְלִמְטָה בְּאוֹתָם צְדִיקֵי אָמֶת שִׁעוּמֵדִים בְּחֻצוֹת הַלֵּילָה. הוֹצֵק חֵן בְּשִׁפְתוֹתַיךָ, בְּשַׁעַה שִׁאֲתָה קוֹרָא וּמְקִישׁ בְּשַׁעְרֵי הַיְכָלִי (שירה) פִּתְחֵי לִי אַחוּתֵי - (מה, ג) עַל כֵּן בְּרַכָּה אֱלֹהִים. הָאֵם הַעֲלִיּוֹנָה מְעַטֶּרֶת אוֹתָךְ בְּעֻטְרוֹת עֲלִיּוֹנוֹת. לְעוֹלָם, מְשׁוּם אוֹתוֹ הָעוֹלָם הָאֲחֵרוֹן, וּבְשִׁבְלִיהָ אָמַר שֶׁהוּא מְאִיר לָהּ.

דְּבָר אַחֵר, לְעוֹלָם זו יִמִּין לְמַעְלָה שִׁכְתוּב (תהלים ק"י) אֲתָה כֹהֵן לְעוֹלָם. וְכֹל הַבְּרָכוֹת וְהַשְּׁמָן הַטוֹב שׁוֹרִים בּוֹ, וּבְאָרְנוֹ אוֹתוֹ. וְעַל זֶה פִּתּוּב עַל כֵּן, כְּשֶׁהֵכֵן הַזֶּה מִתְּחַבְּרֶת לְמַעְלָה. אֲבָל בְּזִמְן שִׁמְתַּרְחַקֶּת מִמֶּנּוּ זֶה הָעוֹלָם, מַה כְּתוּב? שֶׁאֵג יִשְׁאֵג עַל נְוָהוּ, זו הַגְּבִירָה, מְשׁוּם שֶׁנִּמְנָעוּ מִמֶּנּוּ בְּרָכוֹת, שֶׁלֹּא שׁוֹרִים בּוֹ, אֵלֶּא כְּאֲשֶׁר נְוָהוּ הַזוֹ מִתְּחַבְּרֶת עִמּוֹ. וְזֶהוּ שִׁכְתוּב (ירמיה כה) שֶׁאֵג יִשְׁאֵג עַל נְוָהוּ? כְּנִגְדֵךְ זֶה כְּתוּב (שיר א) כִּי טוֹבִים דוֹדֶיךָ מִיַּיִן לְרִיחַ שִׁמְנֶיךָ טוֹבִים. מַה הַטַּעַם? מְשׁוּם שֶׁבְּרַכָּה אֱלֹהִים לְעוֹלָם. מְשִׁכְנֵי אַחֲרֶיךָ נְרוֹצָה (שם), כְּנִגְדֵךְ זֶה כְּתוּב (מה, ד) חגור חֲרָבָה עַל יַרֵּךְ גְּבוּר. זוֹ (ישעיה לד) חֲרֵב לֵה' מְלֵאָה דָם, לְהַפְרַע מִן הַרְשָׁעִים, שִׁגוּרְמִים לָהּ פְּרוּד מְלִמְעָלָה. קְרַבְתָּ אוֹתָהּ אֵלֶיךָ לְרַחֵם עַל הָעוֹלָם, וְתִתְבַּשְׁמוּ כְּאֶחָד. וּכְשִׁמְתַּקְרַבְתָּ עִמּוֹ, מִתְּלַבֵּשׁ בְּהוֹד וְהִדְרָךְ. זֶהוּ שִׁכְתוּב (תהלים קד) הוּד וְהִדְרָךְ לְבִשְׁתָּ. וּמַה הַטַּעַם? מְשׁוּם שֶׁאוֹתָהּ שַׁעַה הַתְּגַדֵּל מְשׁוּם שֶׁהִתְחַבְּרָה בְּעִיר אֱלֵהֵינוּ. וְעַל זֶה כְּתוּב (שם) גְּדַלְתָּ מְאֹד הוּד וְהִדְרָךְ לְבִשְׁתָּ, בְּאוֹתָם לְבוּשִׁים

הוֹדֶה וְהִדְרֶה: הַ וְהִדְרֶה צִלַּח רֶכֶב עַל דְּבַר אֱמֶת וְעֲנָה צֶדֶק וְתוֹרָה נִזְרָאוֹת

— זוהר תהלים —

(דף טו.ג.) כנגד זה שחורה אני ונאנה. בראשונה, כשנקראת חרב לדון את העולם, נקראת ודאי שחורה. וכעת, כשנקרבת למעלה בעונה, נקראת נאנה. נאנה ודאי בכל. בנות ירושלים - אלו שתיים עשרה חיות עליונות גדולות שנקראות כך, וכלן בשלמות. על שהיו כעת בגלות באהלי קדר, חזרו הן כעת כריעות שלמה ודאי. ובא ראה, כיון שהחרב היא החורה מהדין שהיה בה, שהכשירו בני העולם את מעשיהם, נעשתה דבר, דבר אמת, והתחברה עם אמת. ואמת בעונה. ואזי צדק בכל, והכל אחד. הסוף בראש דבר אמת. אמת בראש, שכתוב (תהלים קיט) ראש דברך אמת. הראש של אותו שנקרא דברך, סוף הדרגות, נקרא אמת. הראש בסוף, עונה צדק בלא פרוד, נכללו והתחברו בכל. עונה הראש, צדק הסוף, (משלי כב) עקב עונה יראת ה'.

ותורה נזראות ימינה וגו' (מה, ה) - זה יעקב, שנטל שני חלקים, משום שנדבק בימין לעולמים, שכתוב (בראשית ל) מחשף הלכן אשר על המקלות. ובשעה ההיא הכל החזר כריעות שלמה, משום שצד הימין התעורר בעולם, ויד הימין פשוטה לקבל את השבים בתשובה. שהרי עד עתה התקדרו בחטאייהם באהלי קדר, וכעת שחוזרים בתשובה, הם כריעות שלמה, משום שאברהם התעורר בעולם, ימינו של המלך.

גבור הוא, וגבור נקרא. ועל כך הודך והדרך. דבר אחר חגור חרבך על ירך גבור - מי שיוצא לדרך, יתקן עצמו בתפלה של רבונו ויזדרז בצדק הזה, חרב עליונה, בתפלה ובקשות עד שלא יצא לדרך, ככתוב (תהלים פה) צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו.

על ירך - על אותו רשם קדוש לשמור אותו. ואם שמר אותו אז נקרא גבור והקדוש ברוך הוא מלביש אותו בלבושיו

חגור חרבך על ירך גבור הודך והדרך

(מה, ד): [זוהר ח"ב פ' בשלח (דף ט"א.)]

וזה הולך כמו ששנינו. אמר רבי יהודה, מה זה שכתוב (תהלים מה) חגור חרבך על ירך גבור הודך והדרך. אלא, כל מי שמזרו את עצמו ושם את פחד החרב השנונה החזקה כנגדו, על ירך - מה זה על ירך? זהו הרשם הקדוש, כמו שנאמר (בראשית כד) שים נא ירך תחת ירכי. דבר אחר חגור חרבך - כלומר, זרז ותקף את היצר הרע שלך, שהוא חרבך, על ירך, על אותו רשם קדוש לשמר אותו. ואם שמר אותו אז נקרא גבור, והקדוש ברוך הוא מלביש אותו בלבושיו. ומהו לבוש של הקדוש ברוך הוא? הוד ונצח (והדר), שכתוב (תהלים קד) הוד והדר לבשת. אף כאן הודך והדרך. ואז נדבק האדם במלך הקדוש כראוי.

והדרך צלח רכב על דבר אמת ועונה

צדק וגו' (מה, ה): [זוהר חדש פ' חקת

יְמִינֶךָ: ו חֲצִיךָ שְׁנוּנִים עִמִּים תַּחְתִּיךָ יִפְלוּ בְּלֵב אוֹיְבֵי הַמֶּלֶךְ: ז כְּסֵאֲךָ אֱלֹהִים

זוהר תהלים

חוזרים, יורדים בין שאר האמות, ואוכלים אותם עצם ובשר. דבר אחר (מה, ו) בלב אויבי המלך - זה אברהם, שהתמנה מלך על העולם, וכל האמות הספימו עליו להיות מלך עליהם, בעמק שנה. וכל שונאיו, הלילה הרג אותם. דבר אחר חציך שנונים - שהם עתידים לעשות דין. עמים תחתיה יפלו - אלו שבאו מצד שאר העמים, תחתיה יפלו, צד הנחש. כשאותה השלהבת של צד צפון התעוררה עליו, הוא נופל בעמק הים העליון, ונשבר כחו. וכשכחו נשבר, הכח של שאר העמים נשבר, משום שהם אויבי המלך. מי המלך? זה ישראל, המלך בכל.

כְּסֵאֲךָ אֱלֹהִים עוֹלָם וָעֶד (מה, ז): [זוהר חדט פ' חקת (ד, טו)] עליה אמר ק', פאשה שהתעוררה לבעלה, ואמרת אשתך רוצה להתחבר עמך. שהרי אותם הרשעים שהפרידו את זיוגנו אבדו מן העולם, ועשיתי בהם דין. וכעת רוצה שיתחבר העולם האחרון עם המקום שנקרא ועד, משום ששכט מישר שכט מלכותך, שאותו הדין שעשה כסאך ברשעי העולם, הוא דין אמת, שיוצא ממקום שנקרא ישר, כמו שנאמר (דברים לב) צדיק וישר הוא. והכסא נקרא ישר, ועל זה שיצא ממנו שכט מישר זה נקרא. דבר אחר שכט מישר - זה המלך המשיח, שנקרא שכט להוכיח את רשעי העולם. זהו שכתוב (בראשית מט) לא יסור שכט מיהודה, וכתוב וקם שכט מישראל. מישר - (ישעיה יא) והוכיח במישור לענוי ארץ.

אם נגזר דין על ישראל הקדוש ברוך הוא מוריד אותו על שאר האמות - כשחוזרים ישראל בתשובה

חֲצִיךָ שְׁנוּנִים (מה, ו): [זוהר חדט פ' חקת (ד, טו)] פְּרִשׁוּהָ עַל אַבְרָהָם, כְּשֶׁרָדַף אַחַר כָּל אוֹתָם הַמְּלָכִים בְּלִילָה, כְּשֶׁנִּחְלְקוּ הַרְחָמִים מִן הַדִּין, וְהָרַג אוֹתָם הַמְּלָכִים. זְהוּ שְׁכָתוּב (ישעיה מא) כְּקֶשׁ נִדָּף קִשְׁתוֹ יִרְדָּפֶם יַעֲבוֹר שְׁלוֹם. וְכֵלֶם נָפְלוּ בְיָדוֹ. אֲבָל בֵּא וְרֵאָה אֵת סוֹד הַדְּבָר. חֲצִיךָ שְׁנוּנִים - אֵלוֹ חֲצִים וְאֲבָנֵי כְּלִיסְטֵרָאוֹת. שְׂדֵנָה אֵת הָעוֹלָמוֹת בְּאוֹתָם כְּלֵי הַקֶּרֶב שֶׁהַמֶּלֶךְ הַפְּקִיד בְּיָדֵי הַגְּבִירָה. וְאוֹתָם חֲצִים שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְדָאֵי שְׁנוּנִים בְּכָל, מְצָדוֹ שֶׁל הַיּוֹם הַשְּׁנִי, צָדוֹ שֶׁל יִצְחָק, מְשׁוֹם שֶׁמִּמֶּנּוּ יוֹצֵא דִין לְרָשָׁעִים לְדוֹן אוֹתָם. וְעַל זֶה (מה, ו) עִמִּים תַּחְתִּיךָ יִפְלוּ בְּל"ב. וְמִי הַדְּרָגָה שֶׁמְפִילָה אוֹתָם? הַדְּרָגָה שֶׁנִּקְרָאת ל"ב, שֶׁהַתְּמַנְתָּה עַל מַעֲשֵׂי הָעוֹלָם, וְדָנָה אוֹתָם עַל שֶׁהֵם אוֹיְבֵי הַמֶּלֶךְ.

כְּנֶגֶד זֶה (שיר א) אֵל תְּרַאנִי שְׂאֲנֵי שֶׁתַּרְחֲרַת. מַה הַטַּעַם? מְשׁוֹם שֶׁהַתְּלַבְּשֵׁתִי בְּדִין לְדוֹן אֵת הָעוֹלָם. וְאוֹמַרְתָּ לְכִנְיָה שְׁקֹרְבִים אֵלֶיךָ בְּתוֹךְ הַבַּיִת, אֵל תְּרַאנִי. וְדָאֵי, אִם הַשְׁתַּדְּלָתָם בְּתוֹרָה שְׁנַתְמִי לָכֶם, לֹא תִפְחָדוּ. וְאִם לֹא תִשְׁתַּדְּלוּ, תִּגְרַמוּ לִי שְׁבָנֵי אֲמִי נִחְרוּ בִּי, לְשַׁמֵּר אֵת אֲמוֹת הָעוֹלָם בְּשִׁבְלֵכֶם שֶׁתִּפְזְרוּ שֵׁם. וְעַל זֶה הָעִירוּ, אִם נִגְזַר הַדִּין עַל יִשְׂרָאֵל, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹרִיד אוֹתוֹ עַל שְׂאֵר הָאֲמוֹת, כְּשֶׁחֹזְרִים יִשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָה. וְאִם לֹא

עוֹלָם וְעַד שִׁבְט מִיִּשְׂרָאֵל שִׁבְט מַלְכוּתְךָ: ח אַהֲבַת צְדָק וּתְשׁוּבָה רָשָׁע עַל

זוהר תהלים

הִלְלוּ. כַּנְגֵד זֶה - (שיר א) הַגִּידָה לִי שְׂאֵהֲבָה נִפְשִׁי. אַתָּה שְׁכַל אַהֲבַת נִפְשִׁי בְךָ. אִם לֹא תִתְחַבֵּר עִמִּי, אִיךָ תִרְעָה אֶת הָעוֹלָם? אִיךָ תִזוֹן אֶת נִפְשִׁי מִהַעֲמֵק הָעֲלִיּוֹן, אוֹתָךְ וְאֶת הָאֲחֵרִים? שְׁהִרִי אֵין שׁוֹרוֹת הַבְּרִכוֹת שְׁלֹמֶעֱלָה אֵלָא בְּמִקּוֹם שֶׁל זָכַר וּנְקִיבָה. שְׁלֵמָה אֵהִיָּה כְּעֵטִיָּה (שם). אִיךָ אֵהִיָּה בְּבוֹשָׁה, כְּשִׁתּוֹבְעִים מִמֶּנִּי מִזֶּזֶן בְּנֵי הָאֲבוֹת, שְׁהִם עֲדָרִי חֲבָרִיךָ, עֲדָר ה' מִמֶּשׁ. מִשׁוּם כֶּךָ אַהֲבַת צְדָק - זֶה הַכֶּסֶס שֶׁלְךָ. וּתְשׁוּבָה רָשָׁע - זֶה צַד הַשִּׁפְחָה, שְׁכַל דְּבָרֶיךָ בְּחוֹבָה, וְעוֹמְדָת לַחֵיב עַל הָעוֹלָם.

דְּבַר אַחֵר, אֵף עַל גַּב שֶׁהַכֵּל אַחַד - אַהֲבַת צְדָק, אֵלוֹ יִשְׂרָאֵל שְׂאֲחוּזִים בְּצִדְקָה הַזֶּה, וְהִיא חֲלֻקָּם, שְׁכִתּוֹב (מלאכי א) אַהֲבַתִּי אֶתְכֶם וְכו', וְאֵהֵב אֶת יַעֲקֹב. לְרִבּוֹת הַדְּרָגָה שֶׁל צְדָק, שְׂאוּחֹז בַּהּ בְּשִׁעָה שְׁנִקְרָא יַעֲקֹב. וּתְשׁוּבָה רָשָׁע - זֶה עֲשׂוֹ, שְׁכַל מַעֲשֵׂיו בְּחוֹבָה, וְצַדוֹ צַד שֶׁל רָשָׁע, נִחַשׁ עֲקָלְתוֹן. זֶהוּ שְׁכִתּוֹב (שם) וְאֶת עֲשׂוֹ שְׁנֵאֲתִי. עַל כֵּן מִשְׁחָף אֱלֹהִים אֱלֹהֶיךָ שְׁמֵן שְׁשׁוֹן (מה, ח) - זֶה הַשְּׁמֵן הַטּוֹב שֶׁשׁוֹפֵעַ עַל רֹאשׁךָ מִהַצַּד הָעֲלִיּוֹן, שְׁנִקְרָא כֶּךָ. מֵה זֶה עַל כֵּן? מִשׁוּם שְׂאֵהֲבַת צְדָק. זֶהוּ שְׁכִתּוֹב (שם קלג) הִנֵּה מֵה טוֹב וּמֵה נָעִים שְׁכַת אַחִים גַּם יָחַד. שְׁכַת אַחִים - הַתְּחַבְּרוּת שֶׁל אַח בְּצִדְקָה. גַּם - לְרִבּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל. מִשׁוּם כֶּךָ אִמְרָה לוֹ: אֵיכָה תִרְעָה - לְעִצְמָךְ, אֵיכָה תִרְבִּיץ - אוֹתָם הָעֲדָרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁל יַעֲקֹב. מִחֲבָרְךָ - אֵלוֹ הָאֲבוֹת הָעֲלִיּוֹנִים, שֶׁהַתְּחַבְּרוּ עִמָּךְ בְּרֹאשׁוֹנָה. דְּבַר אַחֵר, יִשְׂרָאֵל שְׁהִם אַחִים וְרַעִים לוֹ, מִשְׁפִּיעִים

שִׁבְט מַלְכוּתְךָ - עַל זֶה כְּתוּב (במדבר כד) וְקָם שִׁבְט בְּיִשְׂרָאֵל, לְעוֹרֵר בְּעוֹלָם. מֵה הַטַּעַם? שְׁהִרִי הוֹצִיאָה לְךָ בֶּן טוֹב חָכֵם לְעוֹלָם. וְהַשְּׁבַח הַזֶּה מִשְׁבַּחַת הַגְּבִירָה לְמִלְךָ לְהָרִים הָרֹאשׁ שֶׁל יִשְׂרָאֵל עַל הַכֵּל. לֹא יִסוֹר שִׁבְט - מִשׁוּם שְׁכִתּוֹב (תהלים פט) כֶּסֶס אֵו שְׁמֵשׁ נְגִדִי.

אַבְרָהָם אֵהֵבִי מֵה הַטַּעַם אֵהֵבִי מִשׁוּם שְׁכִתּוֹב אַהֲבַת צְדָק - הִנֵּנוּ שְׂאֵהֵב לְעִשׂוֹת צְדָקָה וְחֻסָּד

אַהֲבַת צְדָק וּתְשׁוּבָה רָשָׁע (מה, ח) [זוהר ח"א פ' לך לך (דף ע"ג)] בֹּא רֵאֵה, אַבְרָהָם רָצָה לְקָרֵב אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהִתְקַרֵּב. זֶהוּ שְׁכִתּוֹב (מה, ח) אַהֲבַת צְדָק וּתְשׁוּבָה רָשָׁע. מִשׁוּם שְׂאֵהֵב צְדָק וּשְׁנֵא רָשָׁע, הַתְּקַרֵּב לְצִדְקָה, וְעַל זֶה כְּתוּב (ישעיה מא) אַבְרָהָם אֵהֵבִי. מֵה הַטַּעַם אֵהֵבִי? מִשׁוּם שְׁכִתּוֹב אַהֲבַת צְדָק. הָאֵהֲבָה שְׂאֵהֵב אַבְרָהָם אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִכָּל בְּנֵי דוֹרוֹ, שְׁהִיוּ אֲבִירֵי לֵב, וְהִם רְחוּקִים מִצְדָקָה, כְּמוֹ שְׁנֵתְבָאָר.

אַהֲבַת צְדָק - אֵלוֹ יִשְׂרָאֵל שְׂאֲחוּזִים בְּצִדְקָה

אַהֲבַת צְדָק (מה, ח) : [זוהר ח"א פ' חקת (דף ע"ג)] מִשׁוּם שֶׁהַצְדָק הַזֶּה, אַהֲבַתְךָ, הִיא אֵהֵבָה קִטְנָה, שֶׁבְהַתְּחַבְּרוּת לְמַעֲלָה נִעֲשִׂית גְּדוּלָה. וְאֵף הוּא גַּם בְּהַתְּחַבְּרוּתָה עֵמָה הוּא גְּדוּל. זֶהוּ שְׁכִתּוֹב (שם מח) גְּדוּל ה' וּמִהֲלֵל מְאֹד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ. וְעַל זֶה מוֹשַׁכַת אוֹתוֹ הַגְּבִירָה בְּדְבָרֵי הָאֵהֲבָה

אָבִיךָ: יב וַיִּתְּאוּ הַמֶּלֶךְ יַפְנֶה כִּי הוּא אֲדֹנָיךָ וְהַשְׁתַּחֲוִי לוֹ: יג וּבַת צַר בְּמַנְחָה פְּנִיךָ

זוהר תהלים

כֶּאלוּ הֵם שְׂכוּחִים מִן הָעוֹלָם, עַד שִׁישׁוּבוּ
בַת־שׁוֹבָה לְפָנַי. וּבֵית אָבִיךָ, שֶׁהוּא אַבְרָהָם,
שֶׁהִיא בַתּוֹ, וְשָׁמָּה בְּכָל.

וַיִּתְּאוּ הַמֶּלֶךְ יַפְנֶה (מה, יב): [זוהר חדש פ' חקת
(דף טג.)] זֶה הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן שְׂאוֹהֵב
לְדַבֵּק בְּךָ וּלְהַזְדַּוֵּג עִמָּךְ זְוִיג עוֹלָמִים.
וּמָתַי? בְּשַׁעַה שְׁכָל בְּנֵי הַיֶּכֶל הַמֶּלֶךְ
צְדִיקִים, בְּשַׁעַה שִׁיִּסְרַתְּ אוֹתָם וְהִנְהִיגְתָּ
אוֹתָם לְרִצּוֹן הַמֶּלֶךְ. זֶהוּ שְׂכֵתוֹב (משלי לא)
מִשָּׂא אֲשֶׁר יִסְרְתוּ אָמוֹ. וְזוֹ בַת שְׂבַע אִם
שְׁלֵמָה, שֶׁהִנְהִיגָה אוֹתוֹ לְרִצּוֹן הַמֶּלֶךְ.

לְסִסְתֵי בְּרַכְבֵי פְרַעָה דְּמִיתִיךָ רַעֲיָתִי -
שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן בְּלָבוֹ לְהַכְנִס
אֲחֵרֵיהֶם לָיִם, כְּדִי שִׁישְׁבְּעוּ יִשְׂרָאֵל
מְמֻמָּוֶנָם שֶׁהוֹבִילוּ לְשֵׁם עַמָּהָם

כִּי הוּא אֲדֹנָיךָ (מה, יב) - כָּל כַּחַךְ הוּא מְמַנּוֹ.
אֵינן הַלְבָּנָה מְאִירָה אֲלֵא מִן הַשֶּׁמֶשׁ.
שְׁמָה אֲדֹנָי, סִימָן לִדְקוּחַת מִבֵּית הַמֶּלֶךְ. א'
מְרֹאשׁ הַכֹּל לְהַתְנַהֵג בָּהּ, וַי' הֲרֹאשׁ שֶׁל
הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, הַחֲכָמָה הָעֲלִיּוֹנָה. וְהַשְׁתַּחֲוִי
לוֹ (מה, יב), כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מ"א א) וַתִּקַּד בַּת
שְׂבַע. וְאֵז הַמֶּלֶךְ עוֹשֶׂה כָּל רִצּוֹנָה. וַיִּשְׂרָאֵל
מִתְגַּבְּרִים לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וּמְדוֹרִם עִם
הַמֶּלֶךְ וְעִם הַגְּבִירָה. וְאֵז שְׂאֵר הָעַמִּים
נִכְנָעִים תַּחְתֵּיהֶם, וְכֹלָם חוֹזְרִים לְעַבְד
אוֹתָם, מִשׁוּם שֶׁהֵם בְּנֵי הַמֶּלֶךְ. מִשׁוּם כֶּךָ
(תהלים מה) וּבַת צַר בְּמַנְחָה פְּנִיךָ יַחֲלוּ עֲשִׂירֵי
עָם. כְּנִגְדָּה זֶה, (שיר א) לְסִסְתֵי בְּרַכְבֵי פְרַעָה
דְּמִיתִיךָ רַעֲיָתִי. שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן
בְּלָבוֹ לְהַכְנִס אֲחֵרֵיהֶם לָיִם, כְּדִי שִׁישְׁבְּעוּ
יִשְׂרָאֵל מְמֻמָּוֶנָם שֶׁהוֹבִילוּ לְשֵׁם עַמָּהָם.

בְּעַקְבֵי הַצֵּאֵן וּרְעִי אֶת גְּדִיתִיךָ. אָמַר לָהּ
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: הִנֵּה לָךְ עֵצָה עֲלִיוֹנָה,
צְאִי לָךְ בְּעַקְבֵי הַצֵּאֵן - אֵלּוֹ הַצְּדִיקִים
הַשְּׁלֵמִים שֶׁהִתְעַטְרְתָּ בָהֶם לְפָנַי, וּרְעִי אֶת
גְּדִיתִיךָ - אוֹתָם שֶׁנִּמְשָׁכִים אַחֲרֶיךָ. וְאוֹתָם
רְשַׁעֵי הַדּוֹר יִתְמַשְׁכְּנוּ בַּחֲטָאֵיהֶם, אֲלֵקָה
אוֹתָם בְּרִצּוֹעָה, וְלֹא יוֹסִיפוּ לְחַטָּא.
וְתַשְׁמְרֵי בְּנִיךְ שֶׁהוֹלְכִים אַחֲרֶיךָ, שֶׁלֹּא
יִתְמַשְׁכְּנוּ עֲלֵיהֶם, וְהַכֹּל בְּדִין וְאֶמֶת. מָה
הַטַּעַם? שְׁכָל הַנְּשֻׁמוֹת הֵן לְפָנַי, וְעַל זֶה
(יחזקאל יח) בֵּן לֹא יִשָּׂא בְּעוֹן הָאָב וְאָב לֹא
יִשָּׂא בְּעוֹן הַבֵּן. כְּמוֹ זֶה, שְׁמַעֵי בַת וּרְאִי.
שְׁמַעֵי, שְׂבָךְ תְּלוּיָהּ הַשְּׁמִיעָה, כְּשִׁישְׂרָאֵל
חוֹזְרִים בַּת־שׁוֹבָה לְפָנַי - שְׁמַעֵי, הַכְּנִיִּסִי
תְּפִלוֹתֶיהֶן לְפָנַי, שֶׁהִפְתַּח שֶׁל הַכֹּל הוּא
בְּךָ, הַכֹּל מִסְרַתִּי בְּיַדְךָ לְהַנְהִיג אֶת הָעוֹלָם
הַתַּחְתּוֹן. וְעַל כֵּן שְׁמַעֵי בַת וּרְאִי, מִשׁוּם
שֶׁאֵת הַמְרָאָה שֶׁל הַכֹּל, אֵת נִקְרָאת בְּאֵר
לְחֵי רוֹאֵי. מִשׁוּם כֶּךָ יֵשׁ לָךְ לַעֲיֵן כָּל יוֹם
בְּמַעֲשֵׂי הָעוֹלָם, לְתַת לְאָדָם כְּפִי מַעֲשָׂיו.
בֹּא וּרְאֵה, כְּשֶׁבְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
הָעוֹלָם, הַפְּקִיד אֶת הַיֶּכֶל בְּיַד הַגְּבִירָה
לַעֲיֵן עַל הָעוֹלָם, וּכְשֶׁבְנֵי הָעוֹלָם צְדִיקִים,
נוֹסְפֹת שְׂמֻחָה לְמַעְלָה.

וְהַטִּי אֲזָנְךָ (מה, יא), כְּנִגְדָּה תְּפִלַּת הַכֹּל. וְכֵן
עֲשֵׂתָהּ אַף הִיא מִכָּל הַתְּפִלוֹת,
לְקָרֵב עֲטָרָה לְצְדִיק. מִשׁוּם שֶׁהָרִי כָּל
הַתְּפִלוֹת הֵן לְקָרֵב הָעֲטָרָה לְצְדִיק. וְשִׁכְחִי
עִמָּךְ (מה, יא), שְׁכַשְׁכְּנֵי לֹא הוֹלְכִים בְּדַרְךָ
יִשְׂרָאֵל, יֵשׁ לָךְ לְהַבִּיא עֲלֵיהֶם מַפּוֹת, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כו) וְהִפִּיתִי אֶתְכֶם גַּם אֲנִי
שְׂבַע. וְעַל כֵּן וְשִׁכְחִי עִמָּךְ, עֲשֵׂי אוֹתָם

יחלו עשירי עם: יד כל כבודה בת מלך פנימה ממשבצות זהב לבושה:

זוהר תהלים

שלמה (שיר א) נאוו לְחַיִּיךָ בַתְּרִים צְנֹאֲרָךְ
בַּחֲרוּזִים. לְחַיִּיךָ - פְּעָמִים, לְזִמְנָה הַהוּא
וְלַעֲתִיד לְבָא. בַּתְּרִים - שְׁנֵי תוֹרִים וְדָאֵי.
מִשׁוּם שְׁבִימֵי הַמְּשִׁיחַ תַּתְּחַדֵּשׁ דְּעַת
בְּעוֹלָם, וְתוֹאֵר הַתּוֹרָה לְפָנֵי הַכֹּל, מִשׁוּם
שְׁכָתוֹב (יְרִמְיָה לֵא) כִּי כוֹלָם יִדְעוּ אוֹתִי
לְמַקְטָנָם וְעַד גְּדוּלָם. וְעַל זֶה מִמְּשִׁבְצוֹת
זֶהֱבָ לְבוּשָׁה, זֶה צַד הַצָּפוֹן, שֶׁהַתְּלַבְּשָׁה בּו
לְעִשׂוֹת נִקְמוֹת בְּאוֹתָם שֶׁהִצְיִקוּ לְבִנְיָהּ.
וְעַל זֶה קוֹרְאִים לוֹ מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, וְדוּד
וְדָאֵי הוּא. וְאֵז מִתְעוֹרֵר בְּעוֹלָם. מַה כְּתוּב
לְמַעְלָה? (תהלים מד) כִּי שָׁחָה לְעַפְרָה נִפְשָׁנוּ
כִּי, קוֹמָה עֲזַרְתָּה לָנוּ. מַה זֶה קוֹמָה?
מִשׁוּם שֶׁעַד עֵתָה הִיא נוֹפֶלֶת. כָּעַת קוֹמָה
עֲזַרְתָּה לָנוּ, שֶׁנִּדְבַק הַמֶּלֶךְ עִם הַגְּבִירָה.
וּפְדָנוּ לְמַעַן חֲסֹדֶךָ - זֶה אֲבָרְהָם, הַיְמִין,
שֶׁלֹא תִהְיֶה לְאַחֹר. שֶׁמִּשׁוּם כֶּךָ אָמַר
(תהלים י) הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וְעֲנֵנִי. מִשׁוּם כֶּךָ,
מִמְּשִׁבְצוֹת זֶהֱבָ לְבוּשָׁה.

בשבילה עומדת הארץ מתי בשעה
שנאחזת במשפט

כָּל כְּבוֹדָה בַּת מֶלֶךְ פְּנִימָה (מִה, יד) : [זוהר
ח"א פ' יח"י (דף רלז)] רַבִּי שְׁמַעוֹן פִּתַּח
וְאָמַר, (תהלים מה) כָּל כְּבוֹדָה בַּת מֶלֶךְ
פְּנִימָה. כָּל כְּבוֹדָה - זו כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל.
כְּבוֹדָה - מִשׁוּם שֶׁהוּא כְּבוֹד, זֶה עַל זֶה. זֶה
זָכַר וְזוֹ נִקְבָּה (זו נִקְבְּחָה), וְנִקְרְאָת כְּבוֹדָה. בַּת
מֶלֶךְ - הִינּוּ בַת שְׁבַע, בַּת קוֹל שֶׁהוּא קוֹל
גְּדוֹל, וְזֶהוּ מֶלֶךְ הָעֲלִיּוֹן. פְּנִימָה - מִשׁוּם
שֶׁיֵּשׁ מֶלֶךְ שְׂאִינּוֹ לְפָנִים כְּמוֹתוֹ, וְזוֹ כְּבוֹדָה
בַּת מֶלֶךְ. מִמְּשִׁבְצוֹת זֶהֱבָ לְבוּשָׁה, מִשׁוּם

והכל נטלו ישראל בים שֶׁכַר אוֹתָהּ
הַעֲבוּדָה שֶׁעָבְדוּ עִמָּם.

אז ישראל יחזרו בתשובה שלמה - משום
שנראה באותם צרות רבות שבאות עליהם
כמי שנשפח זכרונם למעלה

וּבַת צַר וְגו' (מִה, יג) : [זוהר ח"א פ' חקת (דף
גט)] כְּמוֹ כֵּן לְעִתִּיד לְבָא, וּבַת צַר -
זֶה צַדוֹ שֶׁל עֵשׂוֹ וְשֶׁאֵר הָעַמִּים שֶׁהִצְיִקוּ
לְיִשְׂרָאֵל, וְעַד עֵתָה הֵיוּ מְצִיּוּקִים לָהֶם
בַּחֲטָאֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה נט) כִּי יָבֹא
כְּנֶהֱרַ צַר רוּחַ ה' נִסְסָה בּוֹ. אֵז יִשְׂרָאֵל
יִחְזְרוּ בַתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, שֶׁנֶּרְאָה בְּאוֹתָם צְרוֹת רְבוֹת שְׁבָאוֹת
עֲלֵיהֶם כְּמִי שֶׁנִּשְׁפַּח זְכוֹרָתוֹ לְמַעְלָה. וְכִשְׁם
חֲזוֹרִים בַּתְּשׁוּבָה בְּלֵב שְׁלֵם, כְּכַתוּב (דברים
ד) בְּצַר לָךְ וּמִצְאוּךָ וְגו', וְשִׁבְתָּ עַד ה'
אֱלֹהֶיךָ. וְיָשׁוּב הַמֶּלֶךְ לְבֵית הַגְּבִירָה
לְפִיטָה. וְעַל זֶה (ישעיה נט) וְכָא לְצִיּוֹן גּוֹא'ל,
זֶה הַמֶּלֶךְ שֶׁבָא לְבֵית הַגְּבִירָה. מִשׁוּם
שְׁבִיטָהּ כָּלֵם שְׁלָמִים לְפָנֶיהָ, בָּא לְהַקִּימָהּ
מִהַעֲפָר. בְּמִנְחָה פְּנִיךָ יִחְלוּ עֲשִׂירֵי עָם (מִה,
יג), מִשׁוּם שֶׁאֵתָּ (מִה, יד) כְּבוֹדָה בַּת מֶלֶךְ
פְּנִימָה. וּמַהוּ כְּבוֹדָה? כְּבוֹד ה'. וְזוֹ הַבַּת
מֵאוֹתוֹ הַמֶּלֶךְ שֶׁהִיא פְּנִימָה וְדָאֵי. וְזוֹ הָאֵם
הָעֲלִיּוֹנָה, שֶׁהִיא הַפָּנִים שֶׁל הַכֹּל, וְהִיא
מְעוֹרְרַת חֲרוֹת וּמְנוּחָה עַל בְּנֵיהָ.

בימי המשיח תתחדש דעת בעולם ותואר
התורה לפני הכל

ממשבצות זהב לבושה (מִה, יד) : [זוהר ח"א
פ' חקת (דף גט)] כְּנֶגֶד זֶה אָמַר

טו לְרַקְמוֹת תּוֹבֵל לְמַלְךְ בְּתוֹלוֹת אַחֲרֶיהָ רַעוּתֶיהָ מוֹבָאוֹת לָךְ: טז תּוֹבֵל לְנֶהַךְ

— זוהר תהלים —

הָאָרֶץ. וּכְשֶׁמֶתְעַלָּה לְמַעְלָה וְאֵלֶּה מַעְלוֹת אוֹתָהּ, אִזּוֹ כְּתוּב, וַיְבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מִשְׁה. וַיְבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר מוֹבָאוֹת לָךְ, וְכְתוּב וַיִּשְׂאוּ אֶת הַתְּבָה. אֶל מִשְׁה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר דְּמוֹת כְּמַרְאֵה אָדָם עָלָיו מִלְּמַעְלָה, וְהִינוּ סוּד שֶׁל אָדָם. וּמִזֵּן לָנוּ שֶׁנֶּאֱמַר אָדָם? שְׁכָתוּב (שם ו) לֹא יָדוֹן רוּחִי בְּאָדָם לְעֵלָם בְּשֵׁם הוּא בְּשׂוֹר, וְהִינוּ מִשְׁה. וּמִשׁוֹם כֶּךָ עַל הַכֶּסֶף הַזֶּה דְּמוֹת שֶׁל אָדָם עוֹמְדֵת עָלָיו, וְהִינוּ מִשְׁה. וַיְבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן - אֵלּוּ אַרְבַּע הַחִיּוֹת כְּשֶׁעוֹלוֹת, כְּפִי שֶׁאֲמַרְנוּ.

לְרַקְמוֹת וְגו' (מה, טו): [זוהר חדש פ' חקת (טו, טז)] אֵלּוּ לְבוּשֵׁי כְבוֹד, שֶׁהֵם רְקוּמִים לְמַקְדָּשׁ. וְכָל הַבְּגָדִים שֶׁעֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְלַבֵּשׁ, לְתַתּוֹ נִקְמָה בְּאָדָם. תּוֹבֵל לְמַלְךְ - זו הַכֶּלֶה הַמְּלִיֶּשֶׁה אוֹתוֹ. מִי גֵרָם כָּל זֶה? מִשׁוֹם שִׁישְׂרָאֵל לֹא הִתְעַרְבוּ בְּצַד שֶׁל עֲשׂוֹ, כָּל אֵלּוּ עֲתִידִים לְרַאוֹת כְּכּוֹד שֶׁל צִיּוֹן.

כְּנִגְדָּה זֶה, תּוֹרֵי זֶהב נַעֲשֶׂה לָךְ. תּוֹרֵי - שְׁנַיִם. רְמָזוֹ לְתוֹרָה שֶׁנִּתְּנָה בֵּימֵי פְרָעָה, וְרְמָזוֹ לְדַעַת שֶׁתִּתְּחַדֵּשׁ בֵּימֵי הַמְּשִׁיחַ. עִם נִקְדוֹת הַכֶּסֶף - שָׁם (הושע ג) בְּחַמְשָׁה עֶשְׂרֵי כֶסֶף, וְכֵאֵן (שיר ח) אִם חוֹמָה הִיא נִבְנָה עָלֶיהָ טִירַת כֶּסֶף. וְדַאי שֶׁמִּצַּד שֶׁל אַבְרָהָם בָּאָה זו לָהֶם. זֶהוּ שְׁכָתוּב (ויקרא כו) וְאֵף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֲזַכֵּר. וְהָאָרֶץ אֲזַכֵּר.

שֶׁהַתְּלַבְּשָׁה וְנִאֲחָזָה בְּגִבּוֹרָה עֲלִיּוֹנָה, וְגַם זֶה נִקְרָא מַלְךְ, וּבְשִׁבִילָה עוֹמְדֵת הָאָרֶץ, מְתִי? בְּשִׁעָה שֶׁנֶּאֱחָזֵת בְּמִשְׁפָּט, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי כט) מַלְךְ בְּמִשְׁפָּט יַעֲמִיד אָרֶץ. וְלִזּוֹ קוֹרְאִים מַלְכוּת הַשָּׁמַיִם, וַיְהוּדָה נֶאֱחָז בָּהּ, וַיִּרְשׁ הַמַּלְכוּת שֶׁבְּאָרֶץ.

מִשׁוֹם כֶּךָ עַל הַכֶּסֶף הַזֶּה דְּמוֹת שֶׁל אָדָם עוֹמְדֵת עָלָיו וְהִינוּ מִשְׁה

בְּתוֹלוֹת אַחֲרֶיהָ רַעוּתֶיהָ מוֹבָאוֹת לָךְ

(מה, טו): [זוהר שמות פ' פקודי (טו, טז)]

וַיְבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מִשְׁה וְגו'. כְּתוּב (יחזקאל א) וּמִמַּעַל לְרִקְיעַ, זֶהוּ הָרִקְיעַ שֶׁעוֹמֵד עַל אַרְבַּע חִיּוֹת, שֶׁכְּשֶׁמֶתְעַלּוֹת בְּתוֹךְ אֲוִיר אֶחָד שֶׁמִּכָּה בָּהֶן, אֵינֵן זוֹקְפוֹת רֹאשׁ לְהִסְתַּכֵּל לְמַעְלָה. מִשׁוֹם שֶׁאוֹתָהּ רוּחַ חַיָּה מִכָּה בְּכָלֵן, וּבְאוֹתָהּ רוּחַ כָּלֵן מִתְעַלּוֹת, שְׁכָתוּב וּבַהֲנַשֵּׂא הַחִיּוֹת מֵעַל הָאָרֶץ יִנָּשְׂאוּ הָאוֹפָנִים לְעַמְתָּם. וְכְתוּב כִּי רוּחַ הַחַיָּה בְּאוֹפָנִים. לָמָּה מִתְעַלּוֹת? אֵלּא כְּשֶׁמִּכָּה אוֹתוֹ אֲוִיר עָלֶיהָ, הוּא מַעְלָה אֶת אוֹתָן אַרְבַּע שֶׁתַּחַת הַחַיָּה הַזֹּה, וְהֵן מַעְלוֹת אוֹתָהּ לְמַעְלָה, עַד שֶׁמִּבִּיאוֹת אוֹתָהּ לְזוּהַר הָעֲלִיּוֹן, וְהִינוּ סוּד הַכְּתוּב, בְּתוֹלוֹת אַחֲרֶיהָ רַעוּתֶיהָ מוֹבָאוֹת לָךְ. מִשׁוֹם שֶׁאַרְבַּע הִלְלוּ נִקְרְאוֹת כֶּךָ, וְלֹא זָזוּ מִהַחַיָּה הַזֹּה, שֶׁהִיא כֶּסֶף, לְעוֹלָמִים. וּמַעְלוֹת אוֹתָהּ מִמַּטָּה לְמַעְלָה לְהִתְקִין כֶּסֶף כְּפִי מַעְלָה. וְסוּד זֶה - (בראשית ז) וַיִּשְׂאוּ אֶת הַתְּבָה וְתָרַם מֵעַל

בְּשִׂמְחַת וְגִיל תִּבְאֵינָה בְּהִיבֵל מְלֶךְ: יי תַּחַת אֲבֹתֶיךָ יִהְיוּ בְּנֵיךָ תְּשִׂיתֵמוּ לְשָׂרִים
בְּכָל הָאָרֶץ: יי אֲזַבִּירָה שְׁמֶךָ בְּכָל דֶּר נֶדֶר עַל בֶּן עַמִּים יִהְיוּךָ לְעֹלָם וָעֶד:

— זוהר תהלים —

אֲבֹתֶיךָ יִהְיוּ בְּנֵיךָ - שְׂכָלָם בְּאַהֲבָה, כְּאוֹתָם
דוֹר הַמְדַבֵּר, כְּאוֹתָם שְׁנִקְרְאִים דוֹר דְּעָה.
יִהְיוּ בְּנֵיךָ - שְׂכָלָם בְּאַהֲבָה יִתְגַּבְּרוּ עַל
הַתּוֹרָה. כְּנִגְדָּה זֶה כְּתוּב (שיר א) עַד שֶׁהִמְלִיךְ
בְּמַסְבוֹ נְרָדִי נִתַּן רִיחוֹ. שֶׁהִקְדִּימוּ עֲשִׂיָּה
לְשִׁמְיָעָה, אֲךָ כִּאֵן בְּנֵיךָ יִשְׁתַּלְּמוּ כְּמוֹתָם.

בְּזִמְן שֶׁהַשׁוֹפָר הַגָּדוֹל הֵוא יוֹצֵיא הַכֹּל
לְחֵרֹת

אֲזַבִּירָה שְׁמֶךָ בְּכָל דֶּר נֶדֶר (מה, יח) : [זוהר
דט ו' חקת (ד' גט)] מֵהַדוֹר
הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהַדְּרוֹר וְהַחֵרֹת תְּלוּיִים בּוֹ לְכֹל.
בְּזִמְן שֶׁהַשׁוֹפָר הַגָּדוֹל הֵוא יוֹצֵיא הַכֹּל
לְחֵרֹת, אֲזִי עַמִּים יִהְיוּךָ לְעוֹלָם וָעֶד,
שֶׁלֹּא יִפְרֹד עוֹלָם מִוְעֵד, וְוַעֲדָ מֵעוֹלָם. כְּנִגְדָּה
זֶה, צְרוֹר הַמֵּר דוֹדֵי לִי בֵין שְׂדֵי יִלִּין. עַד
כִּאֵן נִתְּנָה לוֹ רִשׁוֹת לְגִלוֹת. בָּא שְׁלֵמָה
וְהַשְׁתַּלֵּם בְּכֹל, וְהַשְּׁלִים הַכֹּל, וְהַכְּלִיל
בְּאוֹתָן הַתְּשַׁבְּחוֹת חֲכָמָה עֲלִיוֹנָה, הַקְּיוּם
שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת, שֶׁעֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְגִלוֹתָהּ לְבָנָיו בְּזִמְן שֶׁתְּעוֹרֵר הַדְּעַת
בְּעוֹלָם. כְּשֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יִשְׁיֵג
דְּבַקוֹת בְּחֲכָמָה הָעֲלִיוֹנָה, סוֹד שְׁמוֹ שֶׁל
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְזֵהוּ הַטוֹב שְׂאִין לוֹ
הַפְּסָקָה כָּלֵל, לְעוֹלָם וְלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים.

תוֹבֵלְנָה בְּשִׂמְחַת וְגִיל - שְׁתֵּי שִׂמְחוֹת
לְמַעַלָּה וְלַמַּטָּה

תוֹבֵלְנָה בְּשִׂמְחַת וְגִיל (מה, טז) : [זוהר דטו
ו' חקת (ד' גט)] שְׁתֵּי שִׂמְחוֹת,
לְמַעַלָּה וְלַמַּטָּה. לְמַעַלָּה - שֶׁהַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ
וְהַפֶּסֶא נִשְׁלָמִים, כְּשִׁיאֲבֹד יוֹדַע צִיד מִן
הָעוֹלָם וְזָכְרוֹנוֹ לֹא יִזְכֵּר לְעוֹלָמִים. לְמַטָּה
- יִשְׂרָאֵל בְּנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּרַחֲמִים
עֲלִיוֹנִים מְרִים דְּגָלָם עַל הַכֹּל. וְעַל זֶה
מוֹבָאוֹת לָךְ, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר (ישעיה טו) וְהִבִּיאוּ
אֶת כָּל אֲחִיכֶם מִן הַגּוֹיִם מִנְחָה לָּהּ. וְעַל
זֶה כְּתוּב תִּבְאֵינָה בְּהִיבֵל מְלֶךְ.

יִהְיוּ בְּנֵיךָ - שְׂכָלָם בְּאַהֲבָה יִתְגַּבְּרוּ עַל
הַתּוֹרָה

תַּחַת אֲבֹתֶיךָ יִהְיוּ בְּנֵיךָ (מה, יז) : [זוהר דטו
ו' חקת (ד' גט)] אֲמַר לָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל: תַּחַת אֲבֹתֶיךָ, אוֹתָם
הָאֲבוֹת הָעֲלִיוֹנִים שֶׁהוֹדִיעוּ אוֹתָךְ בְּעוֹלָם
וְתִקְנֵנו אוֹתָךְ - עַל הַכֹּל יִהְיוּ בְּנֵיךָ. תְּשִׂיתֵמוּ
לְשָׂרִים, אֶת אוֹתָם הָאֲבוֹת הָעֲלִיוֹנִים,
שֶׁכְּתוּב בָּהֶם (במדבר כא) בְּאֵר חֲפְרוּהָ שָׂרִים,
שֶׁתִּקְנֵנו אוֹתָךְ בְּכֹל, וְהַכֹּל לְבָאֵר הַזֶּה. כְּנִסְת
יִשְׂרָאֵל נִקְרְאָת. דְּבָר אַחַר, (מה, יז) תַּחַת

אֱלֹהִים תִּתְחַלְּתוּם לַפְּנֹת בְּקֶרֶז׃ ז הָמוֹ גִּזְיִם מָמוֹ מִמְּלֻכּוֹת נָתַן בְּקוֹלוֹ תִּמְוֹג אֶרֶץ׃
 ח יְהוָה אֱלֹהֵינוּ צָבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׁנֵב לָנוּ אֱלֹהֵינוּ יַעֲקֹב סֵלָה׃ ט לָבוֹ חֲזוּ
 מִפְּעֻלוֹת יְהוָה אֲשֶׁר שָׁם שְׁמוֹת בְּאֶרֶץ׃ י מִשְׁבִּית מַלְחָמוֹת עַד קָצָה

זוהר תהלים

וְגו' [מה זה חזו? כמו שנאמר (ישעיה כא) חזות קשה הגד לי, במעשי הקדוש ברוך הוא נגלתה נבואה עליונה לבני אדם, אשר שם שמות בארץ שמות ודאי, שהרי השם גורם לכל] [והוא לשון שממון]. שאלו היו מפעלות יו"ד ה"א ו"א ו"ו ה"א - שם קיום בארץ, אבל משום שהיו מפעלות השם של אלהים - שם שמות בארץ. אמר לו רבי חייא, כעת התעוררת לזה? לא כף אני אמרתי לו, משום שבין שם זה ובין שם זה הפל הוא שבח. אבל אני אמרתי לו כמו שהעירו החברים ששם שמות. שמות בארץ, שמות ממש [שם בארץ, ולמה? בשביל להשתמש בהם העולם ולהיות קיום בעולם].

רבי יצחק אמר, הכל הוא, ואפלו מה שאמר רבי יהודה - יפה אמר. שאלו העולם יהיה בשם הרחמים, יתקיים העולם. אבל משום שהעולם נברא על דין ועומד על דין, שם שמות בארץ, ייפה הוא, שאלמלא כף לא יוכל העולם להתקיים מלפני חטאי בני האדם. בא ראה, כשנולד נח קראו לו על שם של נחמה נח נוח לו, נוח לעולם, נוח לאבות, נוח לבנים, נוח לעליונים, נוח לתחתונים, נוח לעולם הזה, נוח לעולם הבא [ושיהיה [וליהיות] השם גורם. אבל לגבי הקדוש ברוך הוא לא כף. נח בהפוך אותיות - ח"ן, כמו שנאמר ונח מצא חן. אמר רבי יוסי, חן הינו נח. בצדיקים, השם שלהם גורם לטוב.

שהמלך במסבו (שירא), באותה חברות ותפניק של העין העליון, (הרי בארנו שזה) באותו שביל נסתר וגנוז ולא ידוע, ומתמלא ממנו, ויוצאים בנחלים ידועים. נרדי נתן ריחו - זה הים האחרון שברא את העולם התחתון כמו שלמעלה, ומעלה ריח טוב עליון לשלט ולעשות, ויכול וישולט ומאיר באור עליון.

בא וראה, בשעה שהנרד הזה העלה ריח למעלה, אז החביבות נקשרה, ועולה הנרד הזה להאחו למעלה, וכל המרכבות הקדושות, בלן מעלות ריחות להתעטר למעלה. כל אותן מרכבות נקראות עלמות שיר, כמו שנאמר (תהלים מז) על עלמות שיר, ויהי פרושה. מה זה עלמות שיר? אלא כמו שנאמר (שיר ו) ועלמות אין מספר. מה זה ועלמות אין מספר? כמו שנאמר (איוב כה) היש מספר לגדודיו. ומשום שאין להם חשבון, כתוב ועלמות אין מספר.

אשר שם שמות בארץ - בצדיקים השם שלהם גורם לטוב ברשעים השם שלהם גורם לרע

לבו חזו מפעלות אלהים אשר שם שמות בארץ (מז, ט) : [זוהר ח"א פ' בראשית (דף ע"ח)] רבי יהודה פתח, (תהלים מז) לכו חזו מפעלות אלהים אשר שם שמות בארץ. פסוק זה הקימוהו ונתבאר. אבל לכו חזו

— זוהר תהלים —

היו הולכים בדרך. אמר רבי יוסי, ודאי הקדוש ברוך הוא התרצה בבצלאל לעבודת המשכן יותר מכל ישראל. למה? אמר לו, השם גורם, והרי פרשוה, שהקדוש ברוך הוא שם שמות בארץ להתעטר (לעורר) בהם ולעשות בהם מעשה בעולם. זהו שכתוב (תהלים מו) אשר שם שמות בארץ. אמר לו, סוד הוא כאן. יהודה היה מצד השמאל, וחוזר ונדבק בימין, ועל זה בצד זה נעשה המשכן. התחיל מצד שמאל, ונדבק בצד ימין, ואחר כך נכלל זה בזה ונעשה הכל ימין. כמו כן התורה מתחילה משמאל ונדבקה בימין, ונכלל זה בזה ונעשה הכל ימין. ראובן התחיל מימין וסטה לשמאל, ונסעו עמו שאר השבטים שהם שמאל, משום שהתחיל מימין וסטה לשמאל. יהודה התחיל משמאל וסטה לימין. התחיל משמאל, משום שבא מצד שמאל, ונדבק בימין, והמשכן נעשה בצד הזה. התחיל מצד שמאל ונדבק בצד ימין. ועל זה בצלאל, שבא מהצד שלו, עשה את המשכן והתתקן אצלו. והרי פרשוה שהקדוש ברוך הוא רצה בו, ובחר אותו מכלם למעשה הזה. ונתן לו חכמה ותבונה ודעת, כמו שבארנוה, משום שעמו היה בראשונה השכל הלב, שכתוב (שמות לא) ובלב כל חכם לב נתתי חכמה. משום שהקדוש ברוך הוא לא נתן חכמה אלא למי שיש בו חכמה, ופרשוה החכמים ונתבאר, וכן כמו כן בצלאל. רבי שמעון אמר, בצלאל - שמו גרם לו, ועל חכמתו נקרא כך, וסוד המלה בצלאל - בצל אל.

ברשעים, השם שלהם גורם לרע. בנח כתוב ונח מצא חן בעיני ה'. בער בכור יהודה התהפכו אותיותיו לרע. ע"ר ר"ע. רע בעיני ה'.

אשר שם שמות בארץ - השם גורם לכל לכו חזו מפעלות אלהים אשר שם שמות בארץ (כו, ט): [זוהר ח"א פ' נח (דף טו)]. רבי אלעזר פתח, (תהלים מו) לכו חזו מפעלות ה' אשר שם שמות בארץ. הפסוק הזה הרי נתבאר, ובארנוהו. אבל לכו חזו, מה זה חזו? כמו שנאמר (ישעיה כא) חזות קשה הגד לי. במעשיו שהקדוש ברוך הוא עושה מתגלה נבואה עליונה לבני אדם. אשר שם שמות - שמות ודאי, שהרי השם גורם לכל.

ברקיע יש שמות קדושים ובארץ יש שמות קדושים

לכו חזו מפעלות אלהים אשר שם שמות בארץ (כו, ט): [זוהר ח"א פ' שמות (דף ה)]. רבי אבא פתח ואמר, (תהלים מו) לכו חזו מפעלות ה' אשר שם שמות בארץ, אל תקרי שמות אלא שמות. והולך זה בזה, שאמר רבי חייא, כמו ברקיע עשה הקדוש ברוך הוא בארץ. ברקיע יש שמות קדושים, ובארץ יש שמות קדושים.

ודאי הקדוש ברוך הוא התרצה בבצלאל לעבודת המשכן יותר מכל ישראל למה? אמר לו השם גורם

אשר שם שמות בארץ (כו, ט): [זוהר ח"א פ' פקודי (דף רכ"ג)]. רבי יוסי ורבי יצחק

הָאֲרִיץ קִשְׁתַּי יִשְׁבֵּר וְקִצְיָן חֲנִית עֲנָלוֹת יִשְׂרָף בְּאִשׁ: י' הַרְפּוּ וְדַעוּ כִּי אֲנֹכִי
 אֱלֹהִים מִתְּהַלְּלֵיכֶם אַרְוִם בְּגוֹיִם אַרְוִם בְּאֲרִיץ: יב יְהוָה אֱלֹהֵינוּ צְבָאוֹת עֲמָנוּ מִשְׁנֹב
 לָנוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יַעֲקֹב סֵלָה:

===== זוהר תהלים =====

ז' שמות קרא לאדמה - כנגד ז' רקיעים
 דבר אחר, לכו חזו מפעלות אלהים, אמר רבי
 פנחס, מה ראה דוד שאמר מפעלות
 אלהים ולא אמר מפעלות ה'? אלא בשם של
 אלהים השתכלל מעשה בראשית, וכשברא
 הקדוש ברוך הוא את העולם, היו המים
 הולכים ויוורדים, וכשזרק הארץ למטה, זרק
 אותה בין המים, והיתה טמונה, וקפאה בין
 המים. ועשה הקדוש ברוך הוא אות בתוך אות,
 דרכו וטבעו של עולם שהמים קלילים והארץ
 כבדה, ומי שהוא כבד, יורד למטה, והקליל
 עולה למעלה, אבל הקדוש ברוך הוא, להראות
 אותותיו ומעשיו לבני האדם, הרפין והוריד
 המים שקלילים למטה, והארץ שהיא כבדה,
 העלה למעלה על מה שקליל. זהו מה שכתוב
 (תהלים קלו) לרקע הארץ על המים. כלומר, המים
 שהם קלילים - למטה, והארץ שהיא כבדה -
 למעלה. ועוד, שמבין המים נראתה ויצאה
 היבשה, שאין דרך הארץ להעלות מתוך מים
 יבשה, אלא לחות, וכשהעלה יבשה מבין
 המים, קרא שמה ארץ. זהו שכתוב (בראשית ז)
 ויקרא אלהים ליבשה ארץ. ושנה, ז' שמות
 קרא לה: ארץ, אדמה, גיא, נשיה, ציה, ארקא,
 תבל. גדול שבכלם תבל, שכתוב (תהלים ט) והוא
 ישפט תבל בצדק. זהו שכתוב אשר שם שמות
 בארץ. אמר רבי יצחק, שבעה רקיעים ברא
 הקדוש ברוך הוא, כנגדם ברא שבע ארצות,
 ושנינו, ארץ אחת ממש הוציאו המים, וממנה
 נתהוו שבע ארצות, כפי שאמרנו.

לכו מראש העולם עד סופו ותמצאו את
 מעשי הקב"ה כמעשיו בראש העולם כך
 מעשיו בסוף העולם מביא דירים לעולם
 לכו חזו מפעלות אלהים אשר שם שמות
 בארץ (מ, ט): [זוהר חדש פ' בראשית (דף
 ע"ט)] ויאמר אלהים יקוו המים וגו', רבותינו
 פתחו בפסוק הזה (תהלים מו ט) לכו חזו
 מפעלות אלהים אשר שם שמות בארץ. אמר
 רבי אבא, בא וראה שלא כמדת הקדוש
 ברוך הוא מדת בשר ודם. מדת בשר ודם,
 מעשיו מבלים אותו, אבל הקדוש ברוך הוא
 מבלה את מעשיו. והינו מה שאמרה חנה,
 אין קדוש כה' כי אין בלתך. מהו כי אין
 בלתך? אל תקרי בלתך אלא בלותך. כך הוא
 כתוב, לכו חזו מפעלות אלהים וגו'. אמר
 רבי אבא, מעשי הקדוש ברוך הוא שעשה
 אותם בעולם הזה, דוד המלך היה כבהלה,
 ואמר לכו חזו. בואו היה צריך לו לכתב!
 אלא אמר דוד, כל דירי הארץ שבעולם הזה
 לכו, לכו מראש העולם עד סופו, ותמצאו
 את מעשי הקדוש ברוך הוא. כמעשיו בראש
 העולם, כך מעשיו בסוף העולם. מביא
 דירים לעולם, אם זכו - מושיב אותם ואת
 בניהם ואת בני בניהם עד סוף העולם, לא
 זכו - מחריב אותם מהם, ואותו מקום ואותה
 קריה לא תבנה לעולמים. להראות לבני
 אדם שמקום של רשעים היה אותו מקום,
 והקדוש ברוך הוא עשה בו דין, זהו שכתוב
 אשר שם שמות בארץ.

מז א לַמְּנַצֵּחַ לִבְנֵי קָרַח מְזֻמָּר: ב כָּל הָעַמִּים תִּקְעוּ כַף הַרְיָעוּ לְאֱלֹהִים
 בְּקוֹל רִנָּה: ג כִּי יִתְנַזֵּם עֲלֵינוּ נֹרָא מֶלֶךְ גְּדוֹל עַל כָּל הָאָרֶץ: ד יִדְבַר
 עַמִּים תַּחְתֵּינוּ וּלְאֵמִים תַּחַת רַגְלֵינוּ: ה יִבְחַר לָנוּ אֵת נִחְלָתָנוּ אֵת גְּאוֹן יַעֲקֹב
 אֲשֶׁר אָהַב סֵלָה: ו עָלָה אֱלֹהִים בְּתַרְוֵעָה יִתְנַזֵּם בְּקוֹל שׁוֹפֵר:

שימוש תהלים

לתשובה

כל העמים תקעו כף וגו' (מז, ב): [שימוש תהלים לפרק מז]. תאמר זה המזמור ז' פעמים ביום ויקבלוך הבריות בסבר פנים יפות.

זוהר תהלים

פְּאֶשֶׁר הַשְּׁלִיחַ צְבוּר הוּא זְפָאֵי פְּרָאוֹי זְפָאִים
 הֵם הַקֶּהֱל שׁוֹלְחָיו שְׁכָל הַדִּינִים נִתְבַּטְּלִים
 מֵהֶם עַל יְדוֹ
 עָלָה אֱלֹהִים בְּתַרְוֵעָה ה' בְּקוֹל שׁוֹפֵר:
 (פז, ו) [זוהר ח"ג דף יח: (זוהר תורה)] עלה
 אלהים בתרועה ה' בקול שופר. אמר רבי
 אבא ביום של ראש השנה שהוא יום
 הדין, והשרים המקטרגים עומדים על
 ישראל לקטרג עליהם, נחוץ לנו תפלות
 ובקשות, ונחוץ לנו להראות עבודה
 בשופר לעורר שופר העליון, ואנו
 מוציאים בקול ההוא רחמים ודין ביחד
 הכל כראוי² כמו שהשופר העליון ההוא
 הוציא קול שהוא כוללם יחד, ולעורר
 רחמים אנו הולכים ולשבר הכח של שרי
 הדין שלא ישלטו ביום הזה, וכאשר
 נתעורר רחמים אז כל מאורות העליונים
 מאירים מצד זה ומצד זה, ובכך (משלי ו)
 באור פני מלך חיים. רבי אלעזר אמר ביום
 של ראש השנה שבו נידון העולם, שרי

הדין שרי יבבא ויללה כלם נמצאים ביום
 ההוא לפני הקב"ה, וכמה שרים מגיני
 מלחמה נתעוררים ביום ההוא, וכלם
 עומדים תחת כסא כבוד ההוא בשעה
 שהעולם נידון, וישראל מתפללים תפלות
 ביום ההוא ומבקשים ומתחננים לפניו
 ותוקעים בשופר, ובכך הקב"ה מרחם
 עליהם ומהפך הדין לרחמים, וכל עליונים
 ותחתונים פותחים ואומרים אשרי העם
 יודעי תרועה, וע"כ נחוץ ביום ההוא שזה
 התוקע יבין עיקר הדבר, ויכוון כונה
 הראויה בתרועה ויעשה הדבר בחכמה³
 וע"כ כתוב אשרי העם יודעי תרועה, ולא
 כתוב תוקעי תרועה, והרי זה נתבאר: (זוהר
 ח"ג-דף קמט.) ועל זה מצאנו בספרו של רב
 המנונא סבא בענין תפלות של ר"ה שהוא
 אומר, התפלות וקול השופר שמוציא
 זכאי ההוא שנמצא מן רוחו ומן נפשו בזה
 השופר, זה הקול עולה למעלה, וביום
 ההוא עומדים ונמצאים המקטרגים

זיו הזוהר

התפארת שהוא כולל חסד דין ורחמים:
 צו. ועל זה בא הרמז בגמרא שתקיעת שופר
 חכמה ולא מלאכה:

צה. רחמים ודין שמוציא התוקע מפיו זה קול
 שופר המורכב מן מים אש ורוח, וזה דוגמא
 לשופר העליון דהיינו בינה שהוציאה הקול זה

ו זְמָרוּ אֱלֹהִים ^{תהי' בעל ה'סבות} זְמָרוּ וּזְמָרוּ לְמַלְכֵנוּ זְמָרוּ: ח כִּי מֶלֶךְ כָּל הָאָרֶץ אֱלֹהִים
 זְמָרוּ מִשְׁבִּיל: ט מֶלֶךְ אֱלֹהִים ^{תהי' בעל ה'סבות} עַל גְּזֵיִם אֱלֹהִים ^{תהי' בעל ה'סבות} יָשֵׁב עַל כְּפֵא
 קָרְשׁוֹ: י נְדִיבֵי עַמִּים נֶאֱסָפוּ עִם אֱלֹהֵי ^{תהי' בעל ה'סבות} אֲבָרְהָם כִּי לֵאלֹהִים ^{תהי' בעל ה'סבות} מָגִנִּי
 אָרֶץ מְאֹד נַעֲלָה:

זוהר תהלים

וגו' (מו, י): [זוהר ח"א פ' לך לך (דף טו:)]
 ויאמר ה' אל אברהם. מה כתוב למעלה?
 (בראשית יא) וימת הרן על פני תרח אביו
 וגו'. מה אומר כאן? אלא עד אותו היום
 לא היה אדם שמת בחיי אביו פרט לזה,
 וכשנזרק אברהם לאש, נהרג הרן,
 ומשום זה יצאו משם. [מי הרג את הרן?
 אלא כיון שהשליכו את אברהם לאור כשדים,
 התגלה עליו הקדוש ברוך הוא והצילו, והיה
 הרן אחיו עומד שם.] אמרו הפשדים, בשביל
 זכותו של הרן נצול, מיד יצאה שלהבת
 של אש ושרפה את הרן, זהו שכתוב
 וימת הרן על פני תרח אביו, ויש
 שאומרים שאין שולטת אש בזרעו של
 תרח, אכל נשליך את הרן לאש, ואם לא
 יבער, גדע ודאי שאין שולטת האש
 בזרעו, מיד השליכו את הרן לאש
 ונשרף, והיה תרח אביו עומד שם, זהו
 שכתוב וימת הרן על פני תרח אביו.
 באותו היום ידעו כל אמה ולשון שלא
 הציל את אברהם אלא הקדוש ברוך הוא
 שהוא יחידו של עולם, והיו מביאים את
 בניהם למשכנו של אברהם, ואומרים
 לו, ראינו אותך שאתה בוטח בקדוש
 ברוך הוא שהוא רבון העולם, למד את
 בנינו מדרכך שאתה יודע, ועליהם אמר
 הכתוב (תהלים מז) נדיבי עמים נאספו עם
 אלהי אברהם.

למעלה, וכאשר עולה זה קול השופר כלם
 נדחים לפניו ואין יכולים לעמוד, אשרי
 חלקם של הצדיקים שיודעים לכוון לעורר
 את רצון לפני רבונם, ויודעים לתקן
 העולם ביום ההוא בקול השופר, וע"ז
 כתוב אשרי העם יודעי תרועה, יודעי ולא
 תוקעי בלבד, ובעבור זה צריך הקהל ביום
 ההוא לבחור אדם השלם מכל, היודע
 ומבין דרכיו של המלך הקדוש ויודע
 בכבוד המלך שהוא יתפלל עליהם תפלות
 ביום ההוא, ולעורר קול שופר בכל
 העולמות בכונת הלב בחכמה ברצון
 בשלימות, בשביל שיתבטל הדין על ידו
 מן העולם, אוי לאותו הקהל שהשליח
 צבור שלהם לא נמצא כראוי, שהרי
 חטאות הצבור באות להזכר בגללו,
 כמש"כ (ויקרא ד) אם הכהן המשיח יחטא,
 שהוא השליח של כל ישראל, לאשמת
 העם הוא, לפי שהדין שורה עליהם,
 וכאשר השליח צבור הוא זכאי כראוי
 זכאים הם הקהל שולחיו, שכל הדינים
 נתבטלים מהם על ידו:

באותו היום ידעו כל אמה ולשון שלא
 הציל את אברהם אלא הקב"ה שהוא יחידו
 של עולם והיו מביאים את בניהם למשכנו
 של אברהם אבינו

נדיבי עמים נאספו עם אלהי אברהם

מח א שיר מזמור לבני קרח: ב גדול יתוהוֹהִי וּמְהַלֵּל מְאֹד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ

שימוש תהלים

כדי שישונאיך יפחדו ממך

שיר מזמור לבני קרח, גדול ה' ומהולל וגו' (מח, א): [שימוש תהלים לפרק מח]. לעשות שישונאיך יפחדו ממך תהיה רגיל לאמרו עם שם שלו. ושם שלו הוא ז"ך. ז' מן "רעדה אחזתם", ך' מן "כי זה".

זוהר תהלים

בספרו של רב המנונא סבא, שבת זוגו היתה כמוהו ביראת הקדוש ברוך הוא, ומהצד של אשתו נקרא גדול. אף כאן, גדול ה' ומהלל מאד. ובמה הוא גדול? חזר ואמר, בעיר אלהינו הר קדשו. ומשום כך התשבחת הזו בשני. ואם תאמר, למה לא כתוב כי טוב בשני? משום שעתידים להפרד, וסוד הדבר - (בראשית ב) לא טוב היות האדם לבדו. בזמן שהוא לבדו, כתוב לא טוב. ולכן לא כתוב כי טוב בשני.

שיר שהוא כפול שיר שהוא משבח משאר השירים ועל שהוא משבח משאר השירים גדול ה' ומהלל מאד וגו' (מח, ב) [זוהר ח"א פ' אחרי מות (דף נ:)] שיר מזמור לבני קרח גדול ה' ומהלל מאד וגו' (מח, ב) אמר רבי חייא, יום אחד הייתי הולך בדרך ללכת אל רבי שמעון ללמד ממנו פרשת הפסח. פגשתי בהר אחד, וראיתי בקיעים וחורים בסלע אחד ושני אנשים בו. עד שהייתי הולך, שמעתי קול האנשים הללו שהיו אומרים, (תהלים מח) שיר מזמור לבני קרח גדול ה' ומהלל מאד וגו'. מהו שיר מזמור? אלא כך שנו משמו של רבי שמעון, שיר שהוא כפול, שיר שהוא משבח משאר השירים, ועל שהוא משבח

מתי נקרא הקדוש ברוך הוא גדול? בזמן שפנסת ישראל נמצאת עמו

שיר מזמור לבני קרח (מח, א): [זוהר ח"א פ' ויקרא (דף טו)]. רבי אבא פתח, (שם מח) שיר מזמור לבני קרח. השיר הזה היא תשבחת מעלה על כל שאר התשבחות שזכו לשבח אותו בני קרח. שיר מזמור - תשבחת על תשבחת, תשבחת שמתחלקת לשתי תשבחות. וזכו בני קרח לשבח את פנסת ישראל. והשבח של פנסת ישראל הם אומרים. ומה הוא? שכתוב (שם) גדול ה' ומהלל מאד בעיר אלהינו הר קדשו. מתי נקרא הקדוש ברוך הוא גדול? בזמן שפנסת ישראל נמצאת עמו. זהו שכתוב בעיר אלהינו, הוא גדול בעיר אלהינו, עם עיר אלהינו. אמר לו רבי יהודה, מה עושה כאן אלהינו? אמר לו, כך זה ודאי, העיר הזו היא יראת אלהינו, (כחה) ותשבחתה של ישראל היא. מה משמע? נשמע שמלך בלי גבירה אינו מלך, ואינו גדול ואינו מהלל. ולכן כל מי שלא נמצא זכר ונזכרה, את כל השבח מסירים ממנו ואינו בכלל של אדם. ולא עוד, אלא שאינו כדאי להתברך. כתוב (איוב א) ויהי האיש ההוא גדול מכל בני קדם. שנינו

הַר קָדְשׁוֹ: ג יִפֶּה נֹחַ מְשׁוֹשׁ בְּל הָאָרֶץ הַר צִיּוֹן יִרְבְּתִי צִפּוֹן קְרִיַת מְלֶךְ

זוהר תהלים

והתחדש מזלו להוליד, והתגדל על הכל. ועל זה (בראשית כד) וה' ברוך את אברהם בכ"ל, בכ"ל הזו, בת המלך שנתנה לו. ומהי הברכה? השמן הטוב שיורד על ראשו. זהו שכתוב (תהלים קלג) מה טוב ומה נעים. ודאי. כשמן הטוב, השמן שורה בו ברכה, שהמקום גורם. ועל זה, וה' ברוך את אדני מאד. ויגדל, כמו שכתוב (בראשית יב) ואגדלה. שמך, כמו שכתוב (שיר א) שמן תורק שמך. בא וראה, כשהקדוש ברוך הוא עתיד להרים ימינו על הכל בימות המשיח, כשמן הטוב הזה, מה כתוב? (עמוס ט) ביום ההוא אקים את סכת דויד הנפלת. היום ההוא איננו יודעים מי הוא! אלא זה היום הראשון, הימין של אברהם שעתיד לעורר להקימה מהעפר.

ועל זה ביום ההוא, היום הראשון של הכל. נאם ה' - זה אברהם, שנאמר עליו נאם ה' מלפני הכל, שכתוב (בראשית כב) כי נשבעתי נאם ה'. וכאן נרמז השם של העתיק, שנשבע בו הזעיר אנפין לאברהם. ועל זה אותו היום (זכריה יד) נקרא לא יום ולא לילה. שבעתיק תלוי, שצריך להוקיר זקנו. ביום ההוא (עמוס ט) אקים את סכת דויד הנפלת. משה ראה את כל אותן הצרות שעתידות לבא לעולם, כשהספה הזו נופלת, שכתוב (ויקרא כו) והפיתי אתכם גם אני, אף אני עמכם בגלות. וכשנשלמו אותם חטאים, מה כתוב? (שם) ואף את בריתי אברהם אזכר והארץ אזכר. סמך את הארץ הקדושה, סכת דוד, לאברהם, להקימה בימין, ושתשוב בשלמות. מי

משאר השירים, פעמים נאמר בו שירה, וכן (שם צב) מזמור שיר ליום השבת. כמו כן שיר השירים אשר לשלמה, שירה למעלה משירה. שיר מזמור, שירה של הקדוש ברוך הוא שמזמרים בני קרח (על) אותם שיושבים על פתח הגיהנם. ומי הם? אחיהם שהם שיושבים בשערי הגיהנם. ועל פן השירה הזאת נאמרת ביום שני. קרבתי אליהם ואמרתי להם: מה עסקיכם במקום הזה? אמרו: סוחרים אנחנו, ושני ימים בשבוע אנו בדלים מהישוב ועוסקים בתורה, כי לא עוזבים אותנו בני אדם כל יום ויום. אמרתי: אשרי חלקכם.

מי שקורא לו אברם פוגם המקום שנקרא עשה ולא תעשה

גדול ה' ומהלל מאד בעיר אלהינו וגו' (מח, ב): [זוהר ח"א פ' אחרי מות (דף נו:)]
ובא ראה, כשבא אברהם לעולם, מה כתוב בו? (בראשית יב) ואגדלה שמך. מה היא? שהוסיף בו ה"א. והמקום הזה, בו התגדל הקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב (מח, ב) גדול ה' ומהלל מאד בעיר אלהינו. כאשר הקריה הזו הקדושה, שנקראת ה' תחתונה, אהבה קטנה מתדבקת בו, ושורה בתוכה, אז שמן יתגדל על הכל. ובא ראה, כתוב (שם קמה) צדיק ה' בכל דרכיו. משום שבדרגה הזו נתן בים דרך. וחסיד בכל מעשיו, באותה הדרגה, ימין המלך נעשית בעולם. ועל פן אברהם בימין הזה עשה אותו ברעה חדשה,

רַב: ה' אֱלֹהִים ^{תקנה מעל חסות} בְּאַרְמְנוֹתֶיהָ נֹדַע לְמִשְׁגָּב: ה' כִּי הִנֵּה הַמְּלָכִים נֹעְדוּ עִבְרוּ יַחְדָּו: ו הַמָּה רָאוּ בֵּן תִּמְהוּ נִבְחָלוּ נִחְפְּזוּ: ז רַעְדָה אַחֲזֹתֶם שֵׁם חֵיל בַּיּוֹלָדָה: ח בְּרוּחַ קָדִים תִּשְׁפֹּר אֲנִיּוֹת תִּרְשִׁישׁ: ט בְּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ בֶּן רְאִינִי בְּעִיר יְהוֹאָחָב ^{אֶת־הַיָּהוָה} צְבָאוֹת בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ ^{תקנה מעל חסות} אֱלֹהִים ^{תקנה מעל חסות} יִבְנֶנָּה עַד עוֹלָם סֶלָה: י דְּמִינוּ

זוהר תהלים

הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן. וּמִי הֵם מַעֲשֵׂי? מִי שֶׁלֹּא תְלוּי בּוֹ מַעֲשֵׂה, מָה עוֹשֶׂה? שְׁהַרִי הַמַּעֲשֵׂה תְלוּי לְמַעֲלָה! אֵלֶּא מִי הֵם מַעֲשֵׂי? אֵלֹו הֵם (שם) לְשׁוֹנֵי עֵט סוֹפֵר מְהִיר. מְשׁוּם שֶׁמְשַׁבַּחַת בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה לְמֶלֶךְ הָעֲלִיּוֹן. שִׁיר יְדִידָת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר שִׁיר הַשִּׁירִים. שֶׁמְשַׁבַּחַת הַגְּבִירָה אֶת הַמֶּלֶךְ. אַף כָּאֵן הַגְּבִירָה מְשַׁבַּחַת אוֹתוֹ.

גְּדוֹלָה ה' וּמְהִלָּה (מח, ב), כְּפִי שֶׁאֲמַרְנוּ. יִפָּה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ (מח, א), הַתְּשַׁבַּחַת שֶׁל הַזְּנוּג שֶׁלָּהֶם. יִפָּה נוֹף - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְזֶה צַדִּיק, מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ, אִזּוּ הִיא שְׂמֵחַת הַכֹּל, וּכְנִסַּת יִשְׂרָאֵל מִתְבַּרְכֶּת. אֱלֹהִים בְּאַרְמְנוֹתֶיהָ נֹדַע לְמִשְׁגָּב וּגו' (מח, ד) - אֵלֹו הֵם נִצְיָח וְהוֹד, שֵׁשׁ הַתְּכַנְסוֹת שֶׁל כָּל הַבְּרֻכּוֹת, הַתְּכַנְסוֹת שֶׁל שְׂמֵחָה. מִשֵּׁם יוֹצֵאת עַל יְדֵי הַדְּרָגָה הַזֹּאת שֶׁנִּקְרָאת צַדִּיק, וְשֵׁם הַתְּכַנְסוֹת הַבְּרֻכּוֹת לְבִשָּׁם אֶת הָעִיר הַקְּדוֹשָׁה וְלַהֲתַבְּרֵךְ מִשֵּׁם. כִּי הִנֵּה הַמְּלָכִים נֹעְדוּ - אֵלֹו כָּל כְּתָרֵי הַמֶּלֶךְ בְּכֻלָּל אֶחָד, וּלְמִקּוֹם אַחַר הַדְּבָרִים הִלְלוּ עוֹלָם.

מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ הִר צִיּוֹן - אוֹתָהּ נִקְדָּה הִיא הַמְּרֹאָה שֶׁל כָּל הָעוֹלָם

יִפָּה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ הִר צִיּוֹן וּגו' (מח, א) [זוהר ח"א פ' פקודי (דף רכב:)] פְּתַח וְאָמַר, (תהלים מח) יִפָּה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ

הִיא בְּרִיתִי? זֶה אֲבָרְהָם, שְׁכָתוֹב (בראשית יז) הִנֵּה בְּרִיתִי אִתְּךָ וְהִיִּית לְאֵב הַמּוֹן גּוֹיִם. וּכְשֶׁהַבְּרִית הַזֹּאת, שֶׁהִיא ה' עִמָּךְ, תִּשְׁתַּלֵּם בְּכָל. וְעַל זֶה הָעִירוּ הַחֲבָרִים, מִי שֶׁקּוֹרָא לוֹ אֲבָרְהָם, פּוֹגֵם הַמִּקּוֹם שֶׁנִּקְרָא עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֵׂה, מְשׁוּם שֶׁבָּה' הַזֹּאת הַשְּׁתַּלֵּם בְּאֲמוֹנָה.

וּכְשֶׁתִּסְתַּלֵּק ה' בְּיָמֵינוּ שֶׁל הָאֵם, הַבַּת תִּקְבַּל מִהָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה אוֹתָהּ הַטּוֹבָה שֶׁלֹּא תִפְסַק לְעוֹלָמִים, וְאִזּוּ עוֹשֶׂה נְקָמוֹת לְשָׂאֵר הָעַמִּים. וְעַל זֶה כְּתוּב (דניאל ב) שֶׁמְהַרֵּר נִגְזְרָת אֲבָן בְּיָדִים. מְהַרֵּר - זֶה אֲבָרְהָם, הָהָר הָעֲלִיּוֹן. נִגְזְרָת אֲבָן - זוֹהִי אֲבָן אַחַת שֶׁעָלְיָה שְׁבַעֲהָ עֵינַיִם. וְעוֹשֶׂה דִינִים בְּכָל אֵלֹו שֶׁהִדְקוּ אֶת בְּנֵיהָ בֵּין הַרְגָלִים, הַדְּקָה אוֹתָם בְּכָל. וְכָתוּב (שם) הִיתָה לְהַר גְּדוֹל וּמִלְאָה אֶת כָּל הָאָרֶץ, מְשׁוּם שֶׁנִּדְבְּקָה בְּיָמֵינוּ, (ישעיה ל) אור הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחֲמָה. וּבֹא רָאָה, בְּרֹאשׁוֹנָה כְּשֶׁבֵא אֲבָרְהָם לְעוֹלָם, הוֹאֲרָה הַלְּבָנָה וְהַתְּחִילָה לְהָאִיר, עַד שֶׁהַשְּׁתַּלְמָה בְּדִרְגָתָהּ בְּיָמֵי שְׁלֵמָה, שֶׁהַתְּגַדֵּל עַל הַכֹּל, שְׁכָתוֹב (מ"א א) וַיִּגְדֵּל אֶת כְּסָאוֹ מִכְּסָאָךְ. וְעַל זֶה (הושע א) וְאֶכְרָה לִי בַחֲמֹשֶׁה עָשָׂר כֶּסֶף, אוֹתָם הַחֲמֹשֶׁה עָשָׂר צַדִּיקִים שֶׁעַד שְׁלֵמָה. וְעַל זֶה עַל יְדוֹ נִתְּנָה הַתְּשַׁבַּחַת הָעֲלִיּוֹנָה הַזֹּאת, כְּדִי שִׁיתְּגַדֵּל בָּהּ. אֲבָל דָּוִד נֶאֱמַר בְּלַחֲשׁ, וְלֹא נִתְּנָה לוֹ רְשׁוֹת לְגִלּוֹת. אִמַּר אֲנִי מַעֲשֵׂי לְמֶלֶךְ וּגו' (מח, ב), לְעוֹרֵר אֶת

אֱלֹהִים ^{תקנה בעל חובלים} חֲסֵדְךָ בְּקֶרֶב חִיבְלֶךָ: י' בְּשִׁמְךָ אֱלֹהִים ^{תקנה בעל חובלים} בֵּן הַחֵלֶתְךָ עַל
 קִצְוֵי אֶרֶץ צִדְק מְלֵאָה יִמְיָנְךָ: יב וְשִׁמַּח הַר צִיּוֹן תִּגְלָלָנָה בְּנֹת יְהוּדָה לְמַעַן
 מִשְׁפָּטֶיךָ: יג סִבּוּ צִיּוֹן וְהִקִּיפוּהָ סִפְרוּ מִגְדְּלֶיהָ: יד שִׁיתוּ לְבָבְכֶם לַחִילָה פִּסְגוּ
 אַרְבָּנוֹתֶיהָ לְמַעַן תִּסְפְּרוּ לְדוֹר אַחֲרוֹן: טו בִּי זֶה אֱלֹהִים ^{תקנה בעל חובלים} אֱלֹהֵינוּ ^{תקנה בעל חובלים}
 עוֹלָם וָעֶד הוּא יִנְהַגְנוּ עַל מוֹת:

זוהר תהלים

וגסות העפר יותר מכלם, וסביב זה עומדים מי האוקינוס שסובב כל העולם. נמצא שאותה נקדה עומדת במרכז, וכל הגונים של ההתפשטות של העולם סביבה.

התפשטות ראשונה הוא בית המקדש, וכל אותם היכלות ועזרות, וכל אותו תקון שלו וירושלים, וכל העיר מהחומות ופנימה. התפשטות שניה - כל ארץ ישראל שהתקדשה בקדשה. התפשטות שלישית הוא כל שאר הארץ, מקום בית מושב שאר העמים, וים האוקינוס שסובב הכל. והרי פרשוק שסוד זה גוני העין שסובבים אותה נקדה של מרכז העין, שהוא מראה של כל העין, כמו שאותה נקדת המרכז שאמרנו שהיא מראה של הכל, ושם עומד בית קדש הקדשים וארון וכפרת שהם המראה של הכל. נמצא שאותה נקדה היא המראה של כל העולם. ועל זה כתוב יפה נוף מושל כל הארץ הר ציון וגו'. יפה - יפה אותו המראה ושמחת הכל. נוף - נוף האילן, שהוא היפי של הכל.

הר ציון ירכתי צפון קרית מלך רב. בא וראה, כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, זרק אבן אחת נכבדה מתחת כסא כבודו ושקע אותה עד התהום, וראש אחד של אותה אבן נעוץ בתוך התהומות, וראש אחר למעלה, ואותו הראש האחר העליון הוא נקדה אחת (עליונה) שעומדת במרכז העולם, ומשם התפשט העולם לימין ולשמאל ולכל הצדדים, והתקיים באותה נקדת המרכז, ואותה אבן נקראת אבן השתיה, שממנה נשתל העולם לכל הצדדים. עוד שתי"ה - שת י"ה. הקדוש ברוך הוא שם אותה להיות יסוד העולם והשתלת הכל. בשלשה גונים התפשטה הארץ סביב אותה נקדה. התפשטות ראשונה סביב אותה נקדה, כל צחות וזכות הארץ שם הם עומדים, ושם הם. וזו עומדת למעלה על כל הארץ סביב אותה נקדה. התפשטות שניה סביב אותה התפשטות ראשונה, אין שם צחות וזכות כאותה ראשונה, אבל הוא דק וצח בצחות של העפר יותר מכל שאר עפר אחר. התפשטות שלישית היא חשך

ט לחודש

ממ א לְמַנְצַח לְבַנֵי קִרַח מְזֻמֹּר: ב שִׁמְעוּ זֹאת כָּל הָעַמִּים הָאֵינִי כָּל יִשְׁבֵי
 חֶלְדַּי: ג גַּם בְּנֵי אָדָם גַּם בְּנֵי אִישׁ יַחַד עֲשִׂיר וְאַבְיִינִי: ד פִּי יִדְבֵר חֲכָמוֹת
 וְהַגִּית לְבִי תְבוֹנוֹת: ה אִטָּה לְמִשְׁלֵי אֹנִי אֶפְתַּח בְּכַנּוֹר חִידָתִי: ו לָמָּה אֵירָא

===== שִׁמּוֹשׁ תְּהִלִּים =====

לקדחת

לבני קרח מזמור וגו' (מט, א): [שימוש תהלים לפרק מט]. לקדחת כתוב אותו עם שם שלו ותלהו עליו. ושם שלו הוא שד"י. ש' מן "שמעו, ד' מן "אדם, י' מן ק' "עקבי בחלוף אי"ק. וטוב לכתוב ג"כ עמו (מזמור לאסף) הבא אחריו עד "הוא סלה.

===== זוהר תהלים =====

עמהם מלחמה, ובוא וראה ד' מכלים היו, מה ששאל זה לא שאל זה, דוד אמר ארדף אויבי ואשיגם ולא אשוב עד כלותם, מפני מה, מפני שהיה נשמר מאלו החטאים, ולא נתן מקום לאויביו לשלוט, וע"כ ביקש לרדוף אחריהם תמיד, ולא רדפו הם אחריו לתבוע על חטאיו שיפול בידיהם, אסא היה מפחד יותר, אע"פ שהיה מפשפש בחטאיו, אבל לא כדוד המלך, הוא ביקש לרדוף אחריהם ולא ילחם עמהם, אלא שהקב"ה יהרגם, וכך היה שכתוב (ד"ה ב' יד) וירדפם אסא והעם אשר עמו וגו', וכתוב ויגף ה' את הכושים לפני אסא ולפני יהודה וינסו הכושים, דוד מה כתוב בו (שמואל א' ל') ויכם דוד מהנשף ועד הערב למחרתם, אבל אסא הוא היה רודף והקב"ה הורגם, יהושפט מלך יהודה כמו כן היה מבקש ואומר, אני אין ביכולתי לרדוף ולא להרוג, אלא אני אזמר ואתה תהרגם, לפי שהוא לא היה מפשפש כל כך כאסא, והקב"ה עשה לו כן, שכתוב (ד"ה ב' כ) ובעת החלו ברנה ותפלה נתן ה' מארבים על בני עמון מואב

שלשה מפחדים ואינם יודעים כמה מפחדים

למה אירא בימי רע עון עקבי יסובני. (מט, א)

1: [זוהר ח"א (דף קצח). זוהר תורה] פתח רבי אלעזר ואמר, בוא וראה שלשה הם שמפחדים ואין יודעים ממה מפחדים וזה נתבאר אבל יש מי שמפחד ויודע ממה הוא מפחד, וזה הוא מפני אותן חטאים שלא ידע שהם חטאים ולא נזהר בהם, ולכך הוא מפחד מימי רע, איזה הם ימי רע, אלו הם הימים שהם נועדים ומחוברים ברע ההוא, והוא יצה"ר שנקרא רע, ויש לו ימים יודעים שניתנה לו רשות בעולם להסטיף לכל אותן שמטמאים דרכיהם, כי מי שבא להטמא מטמאים לו, ואלו הם שנקראים ימי רע, והם ממונים על אותן החטאים שאנשים דשים אותם בעקבותיהם. ולפיכך כל מי שהוא חוטא באותן החטאים שדש אותן ברגליו אינו יודע בהם, והוא מפחד תמיד, דוד המלך היה נשמר תמיד מחטאים האלה, וכאשר היה יוצא למלחמה היה מפשפש בהם, וע"כ לא נתירא להתגיר

בִּימֵי רַע עֶזְרָא עֲקָבִי יִסּוּבֵנִי: ז הַבְּמִתִּים עַל חֵילָם וּבָרַב עֲשָׂרָם יִתְחַלְּלוּ: ח אַח
 לֹא פָדָה יִפְדֶּה אִישׁ לֹא יִתֵּן לְאֱלֹהִים ^{תַּחֲנוּן עַל הַחַיִּים} כְּפָרוֹ: ט וַיִּקַּר פְּדִיּוֹן נַפְשָׁם וַחֲדָל
 לְעוֹלָם: י וַיְחִי עוֹד לְנֶצַח לֹא יִרְאֶה תִּשְׁחַת: יא כִּי יִרְאֶה חַכְמוֹס יְמוּתוֹ יַחַד
 כְּסִיל וְכַעַר יֵאָבְדוּ וְעֵזְבוּ לְאַחֲרֵים חֵילָם: יב כִּרְפָם כְּתִימוֹ לְעוֹלָם מִשְׁבַּנְתָּם
 לְדֹר וָדֹר קָרְאוּ בְּשִׁמוֹתָם עָלֵי אֲדָמוֹת: יג וְאָדָם בִּיקַר בַּל יִלִּין נִמְשָׁל בְּבַהֲמוֹת
 נְדָמוֹ: יד זֶה דְרָכָם כְּסִל לָמוֹ וְאַחֲרֵיהֶם בְּפִיהֶם יִרְצוּ סֶלְחָ: טו כִּצְאוֹן לְשִׁאוֹל
 שְׁתוֹ מוֹת יִרְעֵם וַיִּרְדּוּ בָם יִשְׁרִים לִבְקָר ^(צִירִים) וְצוֹרֵם לְבַלּוֹת שִׁאוֹל מִזֶּבֶל לֹא:
 טז אַךְ אֱלֹהִים ^{תַּחֲנוּן עַל הַחַיִּים} יִפְדֶּה נַפְשֵׁי מִיַּד שִׁאוֹל כִּי יִקְחֵנִי סֶלְחָ: יז אֵל תִּירָא כִּי
 יַעֲשֶׂר אִישׁ כִּי יִרְפֶּה כְבוֹד בֵּיתוֹ: יח כִּי לֹא בְמוֹתוֹ יִקַּח הַבַּל לֹא יִרְדּוּ אַחֲרָיו
 כְּבוֹדוֹ: יט כִּי נַפְשׁוֹ כְּחַיִּיו יִכְרֹךְ וַיִּזְדַּךְ כִּי תִיטִיב לָךְ: כ תִּבּוֹא עַד דוֹר אֲבוֹתָיו
 עַד נֶצַח לֹא יִרְאוּ אוֹר: כא אָדָם בִּיקַר וְלֹא יִבִּין נִמְשָׁל בְּבַהֲמוֹת נְדָמוֹ:

❦ ————— ❦ זוהר תהלים ❦ ————— ❦

עקבי, זה סוד מסודות האמונה, שנאמר
 (בראשית כה) וידו אוחזת בעקב עשו, זה הוא
 עקב שהוא ואותן העקבים שמסתכלים
 תמיד באותן החטאים שהאדם דש בהם
 בעקביו. זכאים הם הצדיקים שיודעים
 להשמר מחטאים והם מפשפים תמיד
 במעשיהם, למען לא ימצא מקטרג בעולם
 הזה, ולא יסטיין עליהם לעולם הבא,
 שהרי מתקנת להם דרכים ונתיבות ללכת
 בהם, שכתוב (משלי א) דרכי דרכי נעם וכל
 נתיבותיה שלום.

אדם ביקר בל ילין נמשל כבהמות נדמו.

(מט, כא): [זוהר ח"ג (דף קמג): זוהר תורה]

למדנו מי שנקרא אדם והנשמה יצאה
 ממנו וימת, אסור להלינו בבית לעשות לו
 לינה על הארץ, משום הכבוד של זה הגוף
 שלא יתראה בו בזיון, שכתוב אדם ביקר
 בל ילין, אדם שהוא יקר מכל היקרים בל
 ילין, מה הטעם, לפי שאם יעשו כך נמשל

והר שעיר הבאים ליהודה וינגפו, חזקיה
 מלך יהודה כמו כן היה מבקש ואומר, אני
 אין ביכולתי לא לזמר ולא לרדוף ולא
 להתגיר מלחמה, לפי שנתירא מאותן
 החטאים שאמרת, מה כתוב (מלכים ב ט)
 ויהי בלילה ההוא ויצא מלאך ה' ויך
 במנחה אשור מאה ושמונים וחמשה אלף
 וישכימו בבקר והנה כלם פגרים מתי,
 חזקיה היה יושב בביתו שוכב במטתו
 והקב"ה הרג אותם, ומה צדיקים אלה היו
 מפחדים מאותן החטאים, שאר בני
 העולם על אחת כמה וכמה, לפיכך
 צריכים האנשים להשמר מאותן החטאים
 ולפשפש אחריהם כמו שאמרנו, בשביל
 שלא ישלטו עליו אותן ימי רע שאין
 מרחמים עליו. ולפיכך אמר דוד למה
 אירא בימי רע, יראתי לא כתוב אלא
 אירא, שאין לי להתירא מאותן ימי רע
 כמו שאמרנו, עון עקבי יסובני, איזה

— ❧ — זוהר תהלים — ❧ —

בלי רוח עושה פגם בהגוף של העולם, שהרי מפני זה אין עושים לינה בארץ הקדושה בהמקום שצדק ילין בה, לפי שזה הגוף הנכבד נקרא דמות המלך, ואם עושה בו לינה הרי נמשל לבהמה, זש"כ נמשל כבהמות נדמו.

כבהמות נדמו, מה כהמות לא היו בכלל של אדם, מפני שלא נראה בהן רוח קדוש, אף כל גוף בלי רוח נמשל כבהמות, וזה הגוף שהוא כבוד של הכל אין להראות בו בזיון, ולמדנו בספר הצנועים כל מי שעושה לינה לזה הגוף הקדוש כשהוא

א מְזֻמָּר לְאַסֵּף אֶל אֱלֹהִים יְהוָה יְהוָה דְּבַר וַיִּקְרָא אֶרֶץ מְזֻמָּרָה

שימוש תהלים

להציל מלסטים

אל אלקים ה' דבר וגו' (נ, א): [שימוש תהלים לפרק נ]. שם שלו הוא ח"י. להנצל מן האויבים ומהלסטים. וטוב לישא עליו בשעת סכנה.

זוהר תהלים

שלימות הכל שלימות האבות הקדושים כולם הם קיימים במדרגה אחת מהן שנקראת צדיק יסוד עולם

מזמור לאסף אל אלהים ה' דבר ויקרא

ארץ וגו' (נ, א): [זוהר ח"ג (דף טה): זוהר תורה] למדנו שאמר רבי יהודה אל אלהים ה' דבר ויקרא ארץ, שלימות הכל שלימות האבות הקדושים דבר ויקרא ארץ להמצא בכנסת ישראל בשלימות בשמחה, ומאיזה מקום הוא נמצא עמה, חזר ואמר מציון מכלל יופי אלהים הופיע צ"ל למדנו כאשר רצה הקב"ה לברוא עולם התחתון, עשה הכל כדמיון שלמעלה, עשה ירושלים באמצע כל הארץ, מקום אחד שנקרא ציון עליה, וממקום הזה נתברכה, ובמקום הזה של ציון התחיל העולם להבנות וממנו נבנה, זש"כ אל אלהים ה' דבר ויקרא ארץ מזמור שמש עד מבואו, ומאיזה מקום, מציון מכלל יופי אלהים הופיע צ"ל כלומר מציון שהוא שלימות היופי של העולם אלהים הופיע, ובוא וראה לא נתברכה ירושלים אלא מציון וציון מלמעלה, והכל אחד באחד נתקשר.

מזמור לאסף אל אלהים ה' דבר ויקרא

ארץ וגו' (נ, א): [זוהר ח"א (דף קפג): זוהר תורה] עוד אמר רבי יהודה בוא וראה כאשר ברא הקב"ה את העולם התקין לו ז' עמודים על מה להתקיים, וכל העמודים קיימים בעמוד אחד המיוחד וזה נתבאר שכתוב (משלי ט) חכמות בנתה ביתה חצבה עמודיה שבעה, ואלה כלם הם קיימים במדרגה אחת מהן שנקראת צדיק יסוד עולם, והעולם כאשר נברא ממקום ההוא נברא, שהוא יסוד העולם ותיקון העולם, שהוא נקודה המיוחדת של העולם ואמצעות הכל, ואיזה הוא, ציון, שכתוב מזמור לאסף אל אלהים ה' דבר ויקרא ארץ ממזרח שמש עד מבואו, ומאיזה מקום, מציון, שכתוב מציון מכלל יופי אלהים הופיע, מהמקום ההוא שהוא צד היסוד של האמונה השלימה כראוי, וציון הוא כח התקיפות והנקודה של כל

זיו הזוהר

השם אלהים דהיינו מלכות בא אליה מציון דהיינו היסוד: ק. ז' סמכין אלו ז' הספירות של ז' ימי הבנין, וכלן מקושרות בחד סמכא יחידאי זה היסוד:

צז. פי שלימות הכל הוא כאשר ג' האבות חסד גבורה תפארת משפיעים להמלכות שנקראת ארץ: צח. ציון זה ספירת היסוד שממנו ועל ידו תבא השפע להמלכות: צט. פי' שהופעת והארת

זוהר תהלים

אלהים, בתפלת ערבית תעלה בהשם
שנקרא הויהקד וסוד הדבר אל אלהים ה'
דבר ויקרא ארץ.

אֶלְף וְחֻמֶשׁ מְאוֹת וְחֻמֶּשִׁים רְבּוּא בְעֵלְי
שִׁירָה מְזַמְרִים לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּשִׁמְאִיר
הַיּוֹם

מְזַמְּרֵי לְאַסְפָּה אֵל אֱלֹהִים ה' דָּבָר וַיִּקְרָא
אֶרֶץ מְמִזְרָח שְׁמֵשׁ עַד מְבֹאוֹ (ג, ט)

[זוהר ח"ג פ' אחרי מות (דף ט"ו:)] וַיִּצְא אֶל
הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי ה' וְכִפֶּר עָלָיו. רַבִּי
יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר, (תהלים ג) מְזַמְּרֵי לְאַסְפָּה
אֵל אֱלֹהִים ה' דָּבָר וַיִּקְרָא אֶרֶץ מְמִזְרָח
שְׁמֵשׁ עַד מְבֹאוֹ. לְמַדְנֵנו, אֶלְף וְחֻמֶּשׁ מְאוֹת
וְחֻמֶּשִׁים רְבּוּא בְעֵלְי שִׁירָה מְזַמְרִים
לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּשִׁמְאִיר הַיּוֹם. וְאֶלְף
וְחֻמֶּשׁ מְאוֹת וְאַרְבָּעִים וְשִׁמּוֹנָה בְּצִהָרִים.
וְאֶלְף וְחֻמֶּשׁ מְאוֹת וְתִשְׁעִים אֶלְף רְבּוּא
בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שְׁנֵקְרָאת בֵּין הָעֶרְבִים.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, כְּשִׁמְאִיר הַיּוֹם, כָּל אוֹתָם
בְּעֵלְי יִכָּבֵה מְשִׁבְחִים בְּדַבְרֵי

תְּשִׁבְחוֹת כְּנֶגֶד הַבְּקָר הַזֶּה. (כשמתעורר)
שְׁכִשְׁמֵתְעוֹרֵר הַבְּקָר הַזֶּה, כָּלֵם מִתְּבַשְׂמִים,
וְהַדִּין שׁוֹכֵף, וְאוֹמְרִים תְּשִׁבְחוֹת. זֶהוּ
שְׁכִתוּב (איוב לט) בְּרֵן יָחַד כִּכְבִּי בְקָר וַיִּרְעוּ
כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים. וְאוֹתוֹ זָמַן (אמונה) שְׁמִתָּהּ
וּבְרָכוֹת נִמְצְאוּ בְּעוֹלָם, וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְעִיר אֶת אֲבָרְהָם לְהַחְיֹתוֹ,
וּמְשַׁתְּעֵשֶׁע עִמּוֹ וּמְשַׁלִּטוֹ בְּעוֹלָם. וּמִנֵּן
לָנוּ שֶׁהַבְּקָר הַזֶּה הוּא שֶׁל אֲבָרְהָם? שְׁכִתוּב

העולם, וממקום ההוא נתיסד כל העולם
ונעשה, ומתוכו כל העולם ניזון, לפי
ששתי מדרגות הן והן אחד, הן ציון
ירושלים^{קא} זו דין וזה רחמים ושניהן
אחד, מכאן דין ומכאן רחמים.

באותה שעה נזדמנים האבות עם השכינה
ומקדימים לספר עמה ולהתחבר עמה

מְזַמְּרֵי לְאַסְפָּה אֵל אֱלֹהִים י"ו דָּבָר וַיִּקְרָא
אֶרֶץ וְגו'. (ג, ט): [זוהר ח"ג (דף ט"ו:).]

[זוהר תורה תורה] אמר רבי שמעון למדנו
כאשר מתנוצץ הבקר והשכינה באה לקבל
פני המלך לספר עמו, באותה שעה
נזדמנים האבות עם השכינה ומקדימים
לספר עמה ולהתחבר עמה, והקב"ה
מדבר אליה עמה^{קא} והוא קורא לה
לפרוס עליה כנפיו, זש"כ מזמור לאסף
אל אלהים ה' דבר ויקרא ארץ וגו', אל, זה
אור החכמה ונקרא חסד^{קא} אלהים זו
גבורה, הו"ה זה שלימות הכל רחמים,
ולכך דבר ויקרא ארץ וגו'.

בתפלת מנחה תעלה בהשם שנקרא
אלהים

מְזַמְּרֵי לְאַסְפָּה אֵל אֱלֹהִים וְגו'. (ג, ט): [זוהר,

תיקוני זוהר כ', כא (דף ט"ו:). זוהר תורה]

זכאי הוא מי שמעלה לה [להשכינה]
בתפלתו אצל בעלה, בתפלת
שחרית תעלה בהשם שנקרא אל הגדול
ודאי, בתפלת מנחה תעלה בהשם שנקרא

זיו זוהר

גבורה תפארת והיינו האבות: קג. חסד הוא ענף
החכמה: קד. זה שאמר שהתפלות תקנו האבות:

קא. ציון יסוד רחמים, ירושלים מלכות דין: קב. פי'
שהקב"ה מדבר וקורא אל השכינה באמצעות חסד

זוהר תהלים

תשכחות על כל אותם אֶלֶף וחמש מאות וחמשים רבוא, מתמנה עליהם ממנה אחד, ושמו הימן, כנגד שלמטה, ותחת ידו שרים ממנים עליהם לתקן שיר. באותה שעה שמתעורר זמן של בין הערבים ומזמרים כל אותם אֶלֶף וחמש מאות ותשעים אֶלֶף רבוא בעלי הלילה, מתמנה עליהם ממנה אחד, ושמו ידותון, כנגד שלמטה, ותחת ידו ממנים עליהם שרים לתקן אותו הזמר, כמו שנאמר (שם כה) זמיר עריצים.

באותה שעה שמגיע הלילה, מתעוררים כל אותם שמחוץ לפרכת, ואז הכל שוכך, ופתח לא נמצא, והדינים שלמטה מתעוררים, כלם מתמנים כאחד אלה על אלה, עד שנחלק הלילה. אחר שנחלק הלילה וכלם מתפנסים, מתמנה עליהם ממנה אחד ומכנס את כל המחנות, כמו שנאמר (במדבר י) מאסף לכל המחנות וגו', ושמו אסף, כנגד שלמטה, ותחת ידו כל אותם שרים ממנים ומבשרים תהלות. עד שבא הבקר. כיון שבא הבקר, קם אותו נער ויניק משדי אמו לטהר אותם, ונכנס לשמש. כשמתעורר הבקר, אז היא עת רצון שמדברת הגבירה עם המלך, והמלך מושך ממנו חוט אחד של ברכות ופורס על הגבירה ועל אותם שמזדוגים עמה. מי הם שמזדוגים עמה? אותם שמשתדלים בתורה בלילה, כשנחלק. רבי שמעון אמר, אשרי חלקו של מי שבא עם הגבירה בשעה שבאה לקבל את פני המלך לדבר עמה, ונמצא עמה, בשעה שהמלך מושיט את ימינו לקבל את הגבירה. זהו שכתוב

(בראשית יט) וישכם אברהם בבקר. באותו זמן של בין הערבים, כל אותם אֶלֶף וחמש מאות ותשעים אֶלֶף רבוא בעלי הלילה נקראים, ומזמרים באותה שעה, והקטטה שורה בעולם. ואותה שעה ההתעוררות שמעיר הקדוש ברוך הוא את יצחק, ועומד ודן את הרשעים שעוברים על דברי התורה, ושבעה נהרות אש זורמים ויוצאים וחלים על ראשי הרשעים, ושלהבות גחלים של אש מתעוררות ממעלה למטה. ואז שב אברהם למקומו, כמו שנאמר ואברהם שב למקומו. והיום פונה, ורשעי הגיהנם צוחים ואומרים: (ירמיהו ו) אוי לנו כי פנה היום פי ינטו צללי ערב. ואותה שעה צריך אדם להזהר בתפלת המנחה.

בזמן שמגיע הלילה, אותם אֶלֶף וחמש מאות וארבעים ושמונה נקראים מחוץ לפרכת ואומרים שירה. אז מתעוררים הדינים שלמטה, והולכים ומשוטטים בעולם, ואלה אומרים שירה עד שנחלק הלילה משמרת וחצי. אחר שנחלק הלילה, מזדמנים כל האחרים כאחד ואומרים תהלות, כמו שנאמר (ישעיהו ט) ותהלות ה' יבשרו. רבי יהודה אמר, כשנמצא רצון בבקר, תהלות ה' מבשרים. רבי יוסי אמר, אחר שרוח הצפון התעוררה בחדות הלילה והלכה לה, מבשרים תהלות עד שיבא הבקר, ומתעורר הבקר הזה, ואז שמחה וברכות נמצאים בעולם. למדנו, אמר רבי אבא, כלם כף, ומעל כלם שלשה שרים. באותה שעה שמתעורר הבקר הזה ומעוררים

— זהו זוהר תהלים —

ידעתי, שבמקום שיש דין יש רחמים, ולפעמים במקום שיש רחמים יש דין. אמר לו, בא וראה שככה זה, יהו"ה בכל מקום רחמים. ובשעה שמהפכים הרשעים רחמים לדין, אז כתוב יהו"ה, וקוראים אותו אלהים. אבל בא ראה סוד הדבר, שלש דרגות הן, וכל דרגה ודרגה לבדה, ואף על גב שהכל אחד ומקשרים באחד, ולא נפרדים זה מזה. בא ראה, כל הנטיעות וכל המאורות (שמטלהים) כלם מאירים ומתלהטים ונשקים ומתברכים מאותו נהר ששופע ויוצא שהכל כלול בו, ובו כלל הכל. והנהר הזה נקרא א"ם לגן ומעל לגן, משום שעדן משתתף עמה ולא נפרד ממנה. ומשום כך כל המענינות יוצאים ושופעים ונשקים לכל עבר ופותחים בה פתחים, ועל כן רחמים נמצאים ממנה, ורחמים פתוחים בה. ומשום שקוראים לה אם, נקבה גבורה, ודין יוצא ממנה. נקראת רחמים לבדה, הרי מצדיה מתעוררים דינים, ומשום כך כתוב ברחמים ונקוד בדין. האותיות ברחמים, ונשפע דין מצדה, כמו כן יהו"ה, הנה דרגה אחת.

דרגה שניה - מצד הראשונה הזו יוצאת ומתעוררת דרגה אחרת שנקראת גבורה, וזה נקרא אלהים באותיות הללו ממש. והראשית (אחת) היא מזעיר אנפין, ובו נאחזה. ומשום שנאחזה (זה) בזה כתוב ה' האלהים, כי ה' הוא האלהים, באלו האותיות, והוא אחד, וזוהי דרגה שניה. דרגה שלישית - צדק. כתר אחרון, הרי בית דין של המלך. ולמדנו אדנ"י כך

(תהלים קלט) אשא כנפי שחר אשכנה באחרית ים. מי אחרית הים? אותה שעה אחרית של אותו ים היא. שכשנחלק, היתה ראשית, והיה דין, ועכשו האחרית הוא שלה, שמסתלקים דיניה, ונכנסת לכנפי המלך היא וכל אותם שמזדווגים עמה. זהו שכתוב אשכנה באחרית ים.

ולמדנו, כל אותם שמשתדלים בתורה בשעה שנחלק הלילה, משתתפים עם השכינה. וכשבא הבקר והגבירה מתחברת עם המלך, הוא נמצא עמה עם המלך, והמלך פורס על כלם את כנפיו. זהו שכתוב (שם מב) יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי וגו'. למדנו, באותה שעה האבות מזדמנים עם הגבירה, ומקדימים לדבר עמה ולהתחבר עמה, והקדוש ברוך הוא מדבר עמה עליהם, והוא קורא לה לפרס עליה את כנפיו. זהו שכתוב (שם ג) מזמור לאסף אל אלהים ה' דבר ויקרא ארץ וגו'. אל - זה אור התכמה, ונקרא חסד. אלהים - זו גבורה. יהוה - זו שלמות הכל, רחמים. ועל זה - דבר ויקרא ארץ וגו'. רבי אלעזר היה יושב לפני רבי שמעון אביו. אמר לו, הרי שנינו אלהים בכל מקום הוא דין. יו"ד ה"א וא"ו ה"א. יש מקום שנקרא אלהים, כמו אדנ"י יהו"ה. למה נקרא אלהים, והרי אותיות הרחמים הן בכל מקום?

אמר לו, כך זה כתוב במקרא, שכתוב (דברים ה) וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלהים, וכתוב (מלכים א יח) ה' הוא האלהים. אמר לו, דבר זה

—== תהלים —==

(איוב כח) לא ידע אָנוֹשׁ עֲרֶכְהָ וְגו'. אַחַר כֵּן הוֹצִיא (סוד של הראשית העליונה, תחלת הכל 1) אוֹתוֹ הַנְּהַר, הָאֵם הַעֲלִיּוֹנָה שֶׁהִתְעַבְּרָה וְעֵתִידָה לְהוֹלִיד. וְאָמַר אֲשֶׁר אֱהִיה, עֵתִידָה לְהוֹלִיד וּלְתַקֵּן הַכֹּל. אַחַר כֵּן הִתְחִילָה לְהוֹלִיד, וְלֹא כְּתוּב אֲשֶׁר, אֲלֵא רַק אֱהִיה. כְּלוֹמַר, עֲכָשׁוּ יוֹצִיא וְיִתְתַקֵּן הַכֹּל.

אַחַר שֶׁהַכֹּל יֵצֵא וְכֹל אֶחָד וְאֶחָד הִתְתַקֵּן בְּמִקוּמוֹ, עֲזַב אֶת הַכֹּל וְאָמַר יְהוָה. זֶה פָּרֵט, וְזֶה הַקִּיּוּם. וּבְאוֹתָהּ שָׁעָה יֵדַע מִשֶּׁהָ אֶת סוּד הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ הַנִּסְתָּר וְהַנִּגְלָה, וְנִדְבֶק בָּמָה שְׁלֹא נִדְבְּקוּ שְׂאָר בְּנֵי הָעוֹלָם. אֲשֶׁרֵי חִלְקוּ. בָּא רַבִּי אֶלְעָזָר וְנִשְׁק יָדוֹ.

אָמַר לוֹ, אֶלְעָזָר בְּנֵי, מִכָּאֵן וְהִלָּא הַזֶּהָר שְׁלֹא לְכַתֵּב אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ אֲלֵא כְּרֵאוּי. שְׁכַל מִי שְׁלֹא יוֹדַע לְכַתֵּב אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ כְּרֵאוּי וְלִקְשֹׁר אֶת קֶשֶׁר הָאֲמוּנָה קֶשֶׁר שֶׁל אֶחָד עִם אֶחָד כְּדֵי לִיחַד אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, כְּתוּב עָלָיו (במדבר טו) כִּי דָבַר ה' בְּזֶה וְאֶת מִצְוֹתוֹ הִפְרָה כְּפֶרֶת תִּפְרָת וְגו'. אִפְלוּ שֶׁהַחֲסִיר דְרָגָה אַחַת אוֹ קֶשֶׁר אֶחָד מֵאוֹת אַחַת מֵהֵן. בֵּא רֵאָה, י' בְּרֵאשׁוֹנָה - הַכֹּל שֶׁל הַכֹּל, נִסְתָּר מִכֹּל הַצְּדָדִים, הַשְּׁבִילִים לֹא נִפְתָּחִים, הַכֹּל שֶׁל זָכָר וְנִקְבָּה. קוֹצוּ שֶׁל יו"ד שֶׁלְמַעֲלָה רוֹמֵז לְאֵיִן. אַחַר כֵּן י' שְׁמוֹצִיאָה אֶת אוֹתוֹ הַנְּהַר שְׁשׁוּפֵעַ וְיוֹצֵא מִמֶּנּוּ, וְלִהְתַּעֲבֵר מִמֶּנּוּ ה', בְּזֶה כְּתוּב (בראשית ב) וְנָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן. יֵצֵא וְלֹא יֵצֵא. מִשׁוּם כֵּן כְּתוּב רַעֲיָתִי. וְאֵם תֹּאמַר, כְּתוּב נָהָר, מִשְׁמַע אֶחָד, וְהִרִי כָּאֵן שְׁלֵשָׁה? זֶה כֵּן וְדַאֲי. י' מוֹצִיאָה שְׁלֵשָׁה, וּבְשֵׁלֶשָׁה

כְּתוּב וְכֵן נִקְרָא, וּכְנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל נִקְרָאת בְּשֵׁם הַזֶּה, וְהַשֵּׁם הַזֶּה בְּמִקוּם הַזֶּה נִשְׁלָם, וְאֵלוּ הֵן שְׁלֹשׁ דְרָגוֹת שֶׁנִּקְרָאוֹת בְּשֵׁמוֹת הַדִּין, וְהַכֹּל נִקְשֵׁר אֶחָד עִם אֶחָד בְּלִי פְרוּד, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ. אָמַר לוֹ, אִם נוֹחַ לִפְנֵי אָבִא, הִרִי שְׁמַעְתִּי עַל זֶה, שֶׁכְּתוּב (שמות ג) אֱהִיה אֲשֶׁר אֱהִיה, וְלֹא עוֹמֵד בּוֹ. אָמַר לוֹ, אֶלְעָזָר בְּנֵי, הִרִי פְרִשׁוּהָ הַחֲבָרִים, וְעֲכָשׁוּ בְּדָבָר אֶחָד הַכֹּל נִקְשֵׁר. וְסוּד הַדְּבָר כֵּן הוּא. אֱהִיה, זֶה כֹּלֵל שֶׁל הַכֹּל. שְׁכַשְׁבִּילִים סְתוּמִים וְלֹא מִתְפָּרְשִׁים, וְכֹלֵלִים בְּמִקוּם אֶחָד, אִזּוּ נִקְרָא אֱהִיה, הַכֹּלֵל שֶׁל הַכֹּל, סְתוּם וְלֹא נִגְלָה.

אַחַר שֶׁיֵּצֵאָה מִמֶּנּוּ רֵאשִׁית וְאוֹתוֹ נָהָר עֵבֵר לְמִשְׁךְ אֶת הַכֹּל, אִזּוּ נִקְרָא אֲשֶׁר אֱהִיה. כְּלוֹמַר, עַל כֵּן אֱהִיה, אֱהִיה מְזַמֵּן לְהַמְשִׁיךְ וְלְהוֹלִיד הַכֹּל. אֱהִיה - כְּלוֹמַר, עֲכָשׁוּ אֲנִי הוּא הַכֹּלֵל שֶׁל הַכֹּל, הַכֹּלֵל שֶׁל כָּל פָּרֵט. אֲשֶׁר אֱהִיה - שֶׁהִתְעַבְּרָה הָאֵם, וְעֵתִידָה לְהוֹצִיא אֶת כָּל הַפְּרָטִים וְלִגְלוֹת אֶת הַשֵּׁם הַעֲלִיּוֹן. אַחַר כֵּן רָצָה מֹשֶׁה לְדַעַת מֵהוּ פָּרֵט הַדְּבָר, עַד שֶׁפָּרַשׁ וְאָמַר אֱהִיה (יהוה) - זֶהוּ פָּרֵט. וְכָאֵן לֹא כְּתוּב אֲשֶׁר אֱהִיה. וּמִצְאָתִי בְּסִפְרוֹ שֶׁל שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ, אֲשֶׁר - בְּקֶשֶׁר שֶׁל עֵדוֹן הַמְּמַשְׁלָה נִמְצָאת בְּחֲבָרוֹתָא עֲלִיּוֹנָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית ל) בְּאֲשֶׁרֵי כִּי אֲשֶׁרוּנִי בְּנוֹת, אֱהִיה עֵתִידָה לְהוֹלִיד. בֵּא וְרֵאָה אֵיךְ יוֹרֵד מִדְּרָגָה לְדְרָגָה לְהוֹדִיעַ אֶת סוּד הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ (להראות את הקדוש ברוך הוא) לְמִשְׁהָ. בְּרֵאשׁוֹנָה אֱהִיה, הַכֹּלֵל שֶׁל הַכֹּל, הַנִּסְתָּר שְׁלֹא הִתְגַּלָּה כֹּלֵל, כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ. וְסִימָן - (משלי ח) וְאֱהִיה אֶצְלוֹ אֲמוֹן וְגו', וְכְתוּב

שָׁמַשׁ עַד מְבֹאוֹ: ב מְצִיּוֹן מְכַלֵּל יְפֵי אֱלֹהִים הוֹפִיעַ: ג יְבֹא אֱלֹהֵינוּ
 וְאֵל יִחְרַשׁ אֵשׁ לְפָנָיו תֹּאכַל וְסִבִּיבָיו נִשְׁעָרָה מְאֹד: ד יִקְרָא אֵל הַשָּׁמַיִם מֵעַל
 וְאֵל הָאָרֶץ לְדוֹן עַמּוֹ: ה אִסְפוּ לִי חֲסִידֵי בְרִיתִי בְרִיתִי עָלַי זָבַח: ו וַיִּגִּדּוּ שָׁמַיִם
 צְדָקָן בִּי אֱלֹהִים שִׁפְטָה הוּא סֵלָה: ז שִׁמְעָה עַמִּי וְאֲדַבְרָה יִשְׂרָאֵל וְאֶעֱיֵדָה
 בְּךָ אֱלֹהִים אֱלֹהֶיךָ אֲנֹכִי: ח לֹא עַל זְבָחֶיךָ אוֹזִיחֶיךָ וְעוֹלֹתֶיךָ לְגַנְדִּי
 תִּמְוֶד: ט לֹא אֶמְחַ מִּבֵּיתֶךָ פֶּר מִמִּכְלֵאתֶיךָ עֲתוּדִים: י כִּי לִי כָּל חַיְתוֹ יָעַר
 בְּהַמּוֹת בְּהַרְרֵי אֶלְפָּ: יא יִדְעֵתִי כָּל עוֹף הָרָיִם וְזִיו שָׂרֵי עַמּוּדֵי: יב אִם אֲרַעֵב לֹא
 אֲמַר לָךְ כִּי לִי תִבֵּל וּמְלֹאָה: יג הַאֲזַכֵּל בְּשֵׁר אֲבִירִים וְדָם עֲתוּדִים אֲשַׁתֶּה:
 יד זָבַח לְאֱלֹהִים תוֹרָה וְשָׁלֵם לְעִלְיוֹן גְּדֻרְיָךְ: טו וַיִּקְרָאֵנִי בְּיוֹם צָרָה אֲחַלְצֶךָ

זוהר תהלים

מְכַלֵּל יְפֵי אֱלֹהִים הוֹפִיעַ. לְמַדְנוּ, כְּשֶׁרָצָה
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבַרֵּא אֶת הָעוֹלָם
 שְׁלֵמָטָה, עָשָׂה הַכֹּל כְּמוֹ שְׁלִמְעֵלָה. עָשָׂה
 יְרוּשָׁלַיִם מְרֻכְזוֹ כָּל הָאָרֶץ, וּמְקוֹם אֶחָד
 שֶׁנִּקְרָא צִיּוֹן עָלֶיהָ, וּמֵהַמְקוֹם הַזֶּה
 מִתְבָּרְכֵת. וּבְמְקוֹם הַזֶּה שֶׁל צִיּוֹן מִתְחִיל
 הָעוֹלָם לְהִבְנוֹת, וּמִמֶּנּוּ נִבְנְהָ. זֶהוּ שְׁכַתוֹב,
 אֵל אֱלֹהִים ה' דָּבַר וַיִּקְרָא אֶרֶץ מִמְזֻרַח
 שָׁמַשׁ עַד מְבֹאוֹ. וּמֵאִיזָה מְקוֹם? מְצִיּוֹן
 מְכַלֵּל יְפֵי אֱלֹהִים הוֹפִיעַ. כְּלוֹמֵר, מְצִיּוֹן,
 שְׁהִיא שְׁלֵמוֹת שֶׁל הַיְפֵי שֶׁל הָעוֹלָם,
 אֱלֹהִים הוֹפִיעַ. (ג. ב) בֹּא רֵאֵה, לֹא הִתְבָּרְכָה
 יְרוּשָׁלַיִם אֲלָא רַק מְצִיּוֹן. וְצִיּוֹן מְלַמְעֵלָה,
 וְהַכֹּל נִקְשֵׁר אֶחָד עִם אֶחָד.

הַטַּעַם לְקַרְבֵּן דִּוְקָא מִן הַבְּהֵמָה

בְּהַמּוֹת בְּהַרְרֵי אֶלְפָּ (ג. ב): [זוהר ח"ג פ' פנחס
 (דף ר"ח)] אָמַר, הַכֹּל דָּבַר אֶחָד,
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר אֶת זֶה, בְּאֵתִי לְגַנְי,
 בְּגִלְל שְׁכַל קְרֻבְנוֹת הָעוֹלָם כְּאֲשֶׁר עוֹלָיִם,
 כְּלָם עוֹלָיִם לְתוֹךְ גֵּן עֵדֶן בְּתַחֲלָה, סוּד
 כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל. וְכִיצַד? בְּרֵאשׁוֹנָה

הַכֹּל נִכְלָל. י' מוֹצִיאָה לְפָנֶיהָ אוֹתוֹ נָהַר,
 וְשְׁנֵי בָנִים שֶׁמְנִיקָה הָאֵם, וְהִתְעַבְרָה מֵהֶם,
 וּמוֹצִיאָה אוֹתָם אַחַר כֵּךְ. ה' - כְּמוֹ כֵּן ה',
 וְהֵם בָּנִים תַּחַת הָאָב וְהָאֵם.

אַחַר שֶׁהוֹלִידָה, הוֹצִיאָה בֵּן זָכָר, וְשָׁמָּה
 אוֹתוֹ לְפָנֶיהָ, וְצָרִיךְ לְכַתֵּב ו', וְזֶה
 יוֹרֵשׁ אֶת נַחֲלַת הָאָב וְהָאֵם, וְיֹרֵשׁ שְׁנֵי
 חֻלְקִים, וּמִמֶּנּוּ נִזְוֵינִית הַבֵּת. וְעַל כֵּן צָרִיךְ
 לְכַתֵּב אַחַר כֵּךְ ו"ה כְּאֶחָד, כְּמוֹ שֶׁה"א
 רֵאשׁוֹנָה י"ה כְּאֶחָד, וְלֹא צָרִיךְ לְהַפְרִידֵם.
 אִף כָּאֵן ו"ה כְּאֶחָד, וְלֹא צָרִיךְ לְהַפְרִידֵם.
 וְהָרִי בְּאַרְגָּו אֶת הַדְּבָרִים. וְהַדְּבָרִים הַלְלוּ
 עוֹלָיִם לְמְקוֹם אַחַר. אֲשֶׁרֵי חֻלְקָם שֶׁל
 הַצְּדִיקִים שִׁיּוּדְעִים אֶת הַסּוּדוֹת הָעִלְיוֹנִים
 שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ וְרֵאוּיִים לְהוֹדוֹת לוֹ. זֶהוּ
 שְׁכַתוֹב (תְּהִלִּים קמ) אִף צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ
 יִשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פִּנְיֶךָ. לְמַדְנוּ, אָמַר רַבִּי
 יְהוּדָה, (שם נ) אֵל אֱלֹהִים דָּבַר וַיִּקְרָא אֶרֶץ.
 שְׁלֵמוֹת הַכֹּל, שְׁלֵמוֹתָם שֶׁל הָאֲבוֹת
 הַקְּדוֹשִׁים. דָּבַר וַיִּקְרָא אֶרֶץ, לְהַמְצִיא עִם
 כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל בְּשִׁלְמוֹת וּבְשִׁמְחָה. וּמֵאִיזָה
 מְקוֹם הוּא נִמְצָא עִמָּה? חֲזֹר וְאָמַר, מְצִיּוֹן

וּתְבַכְּדָנִי: מו וְלִרְשָׁע אָמַר אֱלֹהִים ^{תְּהַלְלֵהוּ} מַה לָּךְ לְסַפֵּר חֲקֵי וְתִשָּׂא כְרִיתִי עָלַי
 פִּיךָ: יז וְאַתָּה שָׁנֵאתָ מוֹסֵר וְתִשְׁלַךְ דְּבַרִי אַחֲרָיִךְ: יח אִם רָאִיתָ גִּבּוֹר וְתָרִץ עִמּוֹ
 וְעַם מְנַאֲפִים חִלְקֶךָ: יט פִּיךָ שִׁלַּחְתָּ בְרָעָה וּלְשׁוֹנְךָ תִּצְמִיד מִרְמָה: כ תִּשָּׁב
 בְּאַחֲרֶיךָ תִּדְבַר בֶּן־בֶּן אִמֶּךָ תִּתֵּן דִּבְרֵי: כא אֱלֹהֵי עֲשִׂיתָ וְהִחַרְשִׁיתִי דְמוּתֵי הַיּוֹת אֲהִיָּה
 כְּמוֹךָ אוֹכִיחֶךָ וְאַעֲרֹכָה לְעֵינֶיךָ: כב בֵּינֵנו נָא זֹאת שִׁבְחֵי אֱלֹהֵי פֶן אֶטְרַף וְאִן
 מִצִּיל: כג זִבַח תִּזְדַּח וּבְכֻדָּנִי וְשֵׁם דְרָךְ אֲרָאֵנוּ בְּיִשְׁע אֱלֹהִים ^{תְּהַלְלֵהוּ}:

— זוהר תהלים —

אותם בגמיעה אחת. זהו שכתוב (איוב מ)
 יבטח פי יגיח ירדן אל פיהו. סוד הדבר,
 החמורה של כל אלו, עקר ויסוד לאלו
 הבהמות שלמה, משום שהרוח
 מתפשטת מהן (שרוחות הבהמות מתפשטות מהן)
 למטה, ומצטיירת אותה הרוח למטה
 בבהמות. וכאשר חטא האדם, מביא
 בהמה לקרבן, ואותה הרוח של בהמה זו
 עולה וחוזרת למקומה, ומתפשטת אותה
 הרוח בכלם. וכל אלו מסוג זה מתקרבים
 ובאים ונהנים מאותו חלב ודם שהיה
 לבוש של רוח זו, שהרי מצד שלהם היתה
 (בגלל) אותה הרוח (שלהם). וכלם נהנו ונזונו
 ונעשו סגורים על אותו האדם. ונקנס דרך
 הושט, כמו שנתבאר. ומשום זה הקרבן
 מן הבהמה.

ובהתחלת הקרבן, בשעה שאדם מודה על
 חטאיו, ושחיטתו וזריקת דמו על המזבח.
 עתה יש להסתכל, איך אותן רוחות
 קדושות נהנות מזה, ומה טעם של קרבן
 בהמה, והרי יותר היה ראוי לאדם לשבר
 אותה הרוח ולשוב בתשובה, ומה הטעם
 של שחיטת הבהמה ולשרפה באש
 המזבח? אלא סוד הוא, משום שיש בהמה
 שרוכצת על אלף הרים, ואלף הרים
 אוכלת בכל יום, וכלם נקראים (תהלים ג)
 בהמות בהררי אלף. ועל זה למדנו שיש
 בהמה שאוכלת בהמה. וממה נעשו?
 מאש. ואת כלם לוחכת אותם בהמה
 בלחיקה אחת. זהו שכתוב (דברים ד) כי ה'
 אלהיך אש אכלה הוא אל קנא. וכל מי
 הירדן שנתמלא בשש שנים, היא שותה